

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
Бухгалтерський облік та аналіз позикового капіталу підприємства
в умовах глобалізації економіки

БЕЙТЕ ДАНІЕЛ КАРОЙОВИЧ

Студент(ка) IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 10 /27 жовтня 2021 року

Науковий керівник:

Стойка Наталія Степанівна

к.е.н., доц., доцент

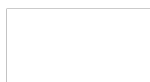
Завідувач кафедру _____ :

Бачо Роберт Йосипович

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2022 року

Протокол № _____ / 2022

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

**Бухгалтерський облік та аналіз позикового капіталу підприємства
в умовах глобалізації економіки**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконав: студент(ка) IV-го курсу

БЕЙТЕ ДАНІЕЛ КАРОЙОВИЧ

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **СТОЙКА НАТАЛІЯ СТЕПАНІВНА**

к.е.н., доц., доцент

Рецензент:

Берегове
2022

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Számvitel és Auditálás Tanszék

**A VÁLLALKOZÁS KÖLCSÖNTŐKÉJÉNEK SZÁMVITELE ÉS
ELEMZÉSE A GAZDASÁGI GLOBALIZÁCIÓ KÖRÜLMÉNYEIBEN**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: BOJTE DÁNIEL

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: Számvitel és adóügy

Témavezető: Dr. Sztojka Natália

dr., docens

Recenzens:

Beregszász – 2022

ЗМІСТ

Вступ	6
Вступ угорською мовою	9
Розділ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	12
1.1. Поняття, види та структура позикового капіталу підприємства	12
1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу підприємства в Україні та міжнародна практика	16
1.3. Особливості формування позикового капіталу в умовах глобалізації	23
Розділ II. МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності	29
2.2. Документування операцій з позиковим капіталом та їх оцінка ПП	34
2.3. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності операцій з позиковим капіталом	40
2.4. Удосконалення обліку позикового капіталу	51
Розділ III. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ	56
3.1. Організація та методика економічного аналізу позикового капіталу	56
3.2. Показники діяльності та прогнози його розвитку	65
Висновки та пропозиції	73
Висновки та пропозиції угорською мовою	76
Список використаної літератури	79
Додатки	84
Анотація	86
Анотація угорською мовою	87
Анотація англійською мовою	88

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	6
Bevezetés magyar nyelven	9
I. Fejezet A VÁLLALKOZÁS KÖLCSÖNTŐKE SZÁMVITELÉNEK ELMÉLETI ALAPJAI	12
1.1. A vállalkozás kölcsöntőkéjének fogalma, fajtái és szerkezete	12
1.2. A vállalkozás kölcsöntőkéjének számviteli szabályozása Ukrajnában és nemzetközi gyakorlat	16
1.3. A kölcsöntőke képződése a globalizációs folyamatok körülményeiben	23
II. Fejezet	29
KÖLCSÖNTŐKÉJÉNEK SZÁMVITELI MÓDSZERTANA	
2.1. tevékenységének szervezeti és gazdasági jellemzése	29
2.2. kölcsöntőkés gazdasági folyamatainak dokumentálása és azok értékelése	34
2.3. A kölcsöntőkés gazdasági folyamatok számlákon és a beszámolóban való kimutatása	40
2.4. A kölcsöntőke számvitelének fejlesztése	51
III. Fejezet	
GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGEINEK ÉS A PÉNZÜGYI HELYEZÉTEK ELEMZÉSE	56
3.1. A vállalkozás kölcsöntőke gazdasági elemzésének szervezése és módszertana	56
3.2. teljesítményi mutatóinak és fejlődésének előrejelzései	65
Következtetések és javaslatok	73
Következtetések és javaslatok magyar nyelven	76
Felhasznált irodalom	79
Mellékletek	84
Absztrakt	86
Absztrakt magyar nyelven	87
Absztrakt angol nyelven	88

ВСТУП

Актуальність теми. Одним з найголовніших об'єктів бухгалтерського обліку підприємства є позиковий капітал, що містить зобов'язання підприємства. Наукові підходи до трактування терміну «позиковий капітал» відрізняються і наявні різні підходи до трактування терміну «позиковий капітал». Підприємства України переходять з НП(С)БО на М(С)ФЗ і бухгалтери повинні гармонізувати облік на підприємстві шляхом зміни оцінки майна та джерел. Зміни економіки та технології створюють нові види зобов'язань, з якими часто зустрічаються бухгалтери і мають складнощі при віднесенні таких видів зобов'язань на відповідні рахунки бухгалтерського обліку. Щоб не відставати, підприємства беруть такі види зобов'язань на себе і намагаються розвивати себе навіть при нових і незвичних для них умовах. Кожна господарська операція має бути підтверджена відповідними первинними документами. Існує цілий ряд різних методологічних прийомів бухгалтерського обліку позикового капіталу, але деякі прийоми таких типів не дають достатнє розуміння для віднесення зобов'язань на правильні рахунки, у звітності виникає проблема ідентифікації зобов'язання, удосконалення обліку позикового капіталу необхідне. Новітні дослідження та вивчення позикового капіталу повинні допомогти суб'єктам господарювання для прийняття рішень щодо залучення коштів. Аналіз економічних показників підприємства повинен бути на кожному підприємстві, що має допомогти для подальшого існування підприємства.

Дослідженням питання обліку позикового капіталу займалися наступні вчені та науковці: Багрій П.І., Дорогунцов С.І., Бланк І. А., Мочерний С.В., Поддєрьогін А.М., Сигел Дж., Шим Дж., Пересада А.А., Наумова Н.В., Герасимов Б.И., Пархоменко Л.В., Рікардо Д., І.М. Боярко, В.В. Бочаров, О.В. Дейнека, Л.О. Дорогань-Писаренко, О.О. Зеленіна, Є.В. Мних, Ю.М.

Тютюнник, С.В. Тютюнник, І.О. Школьник, Д.В. Шиян, О.О. Шеремет.

Метою дипломної роботи є обґрунтування основних теоретичних положень з обліку позикового капіталу підприємства та здобуття практичних знань для ведення бухгалтерського обліку.

Виходячи з мети дипломної роботи, нами поставлені наступні завдання:

- 1) вивчити поняття, види та структуру позикового капіталу підприємства;
- 2) вивчити нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу підприємства в Україні та міжнародну практику;
- 3) вивчити особливості формування позикового капіталу в умовах глобалізації;
- 4) вивчити характеристику діяльності та послуги [redacted]
- 5) вивчити документування операцій з позиковим капіталом та їх оцінку [redacted]
- 6) вивчити відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності операцій з позиковим капіталом [redacted]
- 7) обґрунтувати удосконалення обліку позикового капіталу;
- 8) вивчити організацію та методику економічного аналізу позикового капіталу;
- 9) провести розрахунки та прогнози для показників діяльності [redacted]

Об'єктом дослідження є бухгалтерський облік позикового капіталу підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку позикового капіталу.

Методи дослідження. Під час проведення досліджень об'єктів зобов'язань, були застосовані загальнонаукові методи пізнання інформації, методи порівняння, узагальнення, групування, спостереження, комплексної оцінки, аналітичні процедури, загальнонаукові методи для проведення розрахунків, табличні, графічні методи, методи економічного аналізу та ін.

Отримані результати. Під час проведення дослідження, ми удосконалили трактування поняття «позиковий капітал». Вважаємо, що позиковий капітал – це частина капіталу, що містить джерела залучених коштів та інших нарахованих зобов'язань підприємства, установи, організації та інших фізичних і юридичних осіб, які мали потреби на залучення коштів для підтримання діяльності або для погашення кредиторської заборгованості.

Практичне значення результатів дослідження дає можливість розвивати вміння та знання практичних аспектів бухгалтерського обліку позикового капіталу та економічного аналізу підприємства.

Інформаційна база. Під час написання дипломної роботи була використана наступна інформативна база дослідження: навчальні підручники та посібники, наукові статті у періодичних виданнях, нормативно-правові акти законодавства, які регулюють бухгалтерський облік позикового капіталу в Україні та в інших країнах.

Структура кваліфікаційної роботи Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, анотації списку використаної літератури, додатків. Дипломна робота містить 88 сторінок тексту, 32 таблиці, 5 рисунків та 6 формул. Кількість використаних літературних джерел для написання дипломної роботи 48.

BEVEZETÉS

A téma aktualitása. A vállalkozás számvitelének egyik legfontosabb objektuma a kölcsöntőke, amely a vállalkozás kötelezettségeit tartalmazza. A "kölcsöntőke" fogalom értelmezésének tudományos megközelítései mindig eltérőek voltak, és különböző megközelítések léteznek a "kölcsöntőke" fogalmának értelmezésében is. Ukrajna vállalkozásai átmennek a NP(S)BO-ról az IFRS-re és a könyvelőknek harmonizálniuk kell a számvitelt a vállalkozásban vagyon és forrás értékelés megváltoztatásának útján. A gazdaság és a technológia változásai újfajta kötelezettségeket hoznak létre, melyekkel a könyvelők gyakran találkoznak és nehézségeik vannak ezeknél a kötelezettségeknél a megfelelő számviteli számlákhoz való sorolása esetén. Hogy ne lehessen lemaradni, a vállalkozások vállalnak ilyen kötelezettségeket és igyekeznek fejleszteni magukat új vagy szokatlan körülmények között. Minden gazdasági esemény igazolva kell, hogy legyen egy megfelelő bizonylattal. Számos különböző módszertani módszer létezik a kölcsöntőke számvitelére, de az ilyen típusú módszerek egy része nem ad elegendő értelmezést a kötelezettségek megfelelő számlákhoz való hozzárendeléséhez, a beszámolóban gondok keletkeznek a kötelezettségek azonosításával, a kölcsöntőke számvitelének fejlesztése szükséges. A kölcsöntőke legújabb kutatásainak és tanulmányozásainak segíteniük kell a gazdasági alanyokat a pénzeszközök bevonási döntéseinek meghozásában. A gazdasági mutatók elemzése jelen kell, hogy legyen minden vállalkozásban, amelynek segítenie kell a vállalkozás fennmaradását.

A kölcsöntőke számvitelének kérdésével foglalkoztak a következő tudósok: Bagriy P.I., Doroguntsov S.I., Blank I.A., Mocherny S.V., Podderyogin A.M., Siegel J., Shim J., Peresada A.A., Naumova N.V., Gerasimov B.I., Parkhomenko L.V., D. Ricardo, I.M. Boyarko, V.V. Bocharov, O.V. Deyneka, L.O. Dorogan-Pisarenko, O.O. Zelenina, E.V. Monk, Y.M. Tjutjunnik, C.V. Tjutjunnik, I.O. Skolnik, D.V. Shiyan, O.O. Sheremet.

A diplomamunka célja a vállalkozás kölcsöntőkével való elszámolásának elméleti alapelvei és a számviteli gyakorlati szempontok indoklása.

Kiindulva a diplomamunka céljából, a következő feladatokat tűztük ki:

- 10) Megtanulni a vállalkozás kölcsöntőkéjének fogalmát, fajtáit és szerkezetét;
- 11) Megtanulni a vállalkozás kölcsöntőkéjének normatív jogi szabályozását Ukrajnában és a nemzetközi gyakorlatot;
- 12) Megtanulni a vállalkozás kölcsöntőkéjének kialakulási sajátosságait a globalizáció körülményeiben;
- 13) Tanulmányozni a [] tevékenységének jellemzését és a szolgáltatásait a piacon;
- 14) Megtanulni [] kölcsöntőkéjének dokumentálását és értékelését;
- 15) Megtanulni [] kölcsöntőkéjének kimutatását a számviteli számlákon és a beszámolóban!
- 16) Indokolni a kölcsöntőke számvitelének fejlesztését;
- 17) Megtanulni a vállalkozás gazdasági elemzésének szervezését és módszertanát;
- 18) Végrehajtani számításokat és előrejelzéseket [] [] tevékenységi mutatóiról.

A kutatás objektuma a vállalkozás kölcsöntőkéjének számvitele.

A kutatás tárgya a kölcsöntőke számvitelének elméleti és gyakorlati szempontjainak összessége.

Kutatási módszerek. A kötelezettségek objektumainak kutatása során fel lettek használva az információ megismerésének általános tudományos módszerei, összehasonlítási, általánosítási, csoportosítási, megfigyelési, komplex értékelési módszerek, elemzési módszerek, általános tudományos számítási módszerek, táblázatos, grafikus módszerek, gazdasági elemzési módszerek és egyéb módszerek lettek felhasználva.

Kapott eredmények. A kutatás folyamán kifejlesztettük a „kölcstöke” fogalmát. Véleményünk szerint, a kölcstöke – a tőke része, amely bevont pénzeszközök forrását és egyéb felszámolt kötelezettségeket tartalmazza a vállalkozások, intézmények és szervezetek és egyéb természetes és jogi személyek számára, melyeknek szükségük volt bevonni a pénzeszközöket a tevékenység fenntartására vagy tartozások kifizetésére.

Az eredmények gyakorlati jelentősége lehetőséget ad a tudás és a képesség fejlesztésére a gyakorlati szempontoknál a kölcstöke számvitelénél és a vállalkozás gazdasági elemzésénél.

Információs bázis. Az értekezés megírása során a kutatás alábbi információs bázisát használtuk fel: tankönyvek és kézikönyvek, folyóiratokban megjelent tudományos cikkek, Ukrajnában és más országokban a kölcstöke számvitelére vonatkozó normatív jogi okiratok.

A szakdolgozat felépítése. A szakdolgozat bevezetésből, három fejezetből, következtetésekből és javaslatokból, felhasznált irodalomjegyzékből, mellékletekből áll. A szakdolgozat 88 oldalnyi szöveget, 32 táblázatot, 5 ábrát és 6 képletet tartalmaz. A szakdolgozat megírásához felhasznált irodalmi források száma 48.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, види та структура позикового капіталу підприємства

Наукові дослідження бухгалтерського обліку до сьогоднішнього дня є актуальними. Кожне дослідження може відкрити нові знання для науковців, студентів, підприємців та інших осіб, які зацікавлені в такій інформації. Бухгалтерський облік позикового капіталу не є винятком. З точки зору балансу підприємства, позиковий капітал відноситься до розділу балансу «Пасиви». Під час проведення аналізу господарської діяльності підприємств, установ, організацій, розрахувавши частку позикового капіталу у відношенні до валюти балансу підприємства, можна зробити висновок, що в залежності від діяльності, від приймання управлінських рішень, частка позикового капіталу на підприємствах, установах, організаціях може складати менше 50% або більше 50% суми валюти балансу. Це можна пояснити і наступним чином, якщо частка позикового капіталу перевищує 50%, то на підприємстві, установі, організації кількість залучених коштів перевищують кількість власних коштів (є можливими фінансові проблеми на короткий період), якщо частка позикового капіталу не перевищує 50%, то на підприємстві, установі, організації кількість власних коштів перевищують кількість залучених коштів (переважна можливість самостійного забезпечення власними коштами). Поняття «позиковий капітал» можна назвати іншом словом, може застосуватися поняття «залучений капітал».

Капітал — це власне джерело утворення господарських засобів, втілюється в активах, які були внесені його засновниками як стартовий капітал в період створення підприємства і являє собою вартість майна суб'єкта господарювання [1, с. 12].

До залученого капіталу належать: кредити банку, кредиторська заборгованість, зобов'язання по розподілу суспільного продукту [1, с. 15].

Дослідження праць вітчизняних та іноземних вчених, науковців та практиків, які займалися дослідженням поняття «позиковий капітал», дало можливість встановити, що наявність однозначного підходу до трактування поняття відсутня, з причини виникнення різних поглядів..

Таблиця 1.1. Трактування терміну позиковий капітал в наукових працях

№ з/п	Джерело	Визначення терміну
1	Багрій П.І., Дорогунцов С.І. [2, с. 422]	Позиковий капітал – грошовий капітал, який його власник надає на певний час іншим капіталістам за певну плату у вигляді процента.
2	Бланк І. А. [3, с. 328]	Позиковий капітал – грошові кошти або інші майнові цінності, що залучаються для фінансування розвитку підприємства на поворотній основі.
3	Мочерний С.В. [4, с. 256]	Позиковий капітал – грошовий капітал, власник якого (кредитор) надає його іншим особам на певний термін у користування за заздалегідь обумовлену плату у вигляді процента.
4	Поддєрьогін А.М. [5, с. 229]	Позиковий капітал – кошти, які залучаються для фінансування господарської діяльності підприємства на принципах строковості, платності, поверненості.
5	Сигел Дж., Шим Дж. [6, с. 103]	Позиковий капітал – отримання коштів за рахунок продажу облігацій, векселів чи закладних або прямих позик в фінансових установах.
6	Пересада А.А. [7, с. 363]	Позиковий капітал – грошові кошти, що передаються у борг на умовах поверненості та платності.
7	Наумова Н.В., Герасимов Б.И., Пархоменко Л.В. [8, с. 8]	Позиковий капітал – вартість, інвестована в грошові кошти або інші цінності, що залучаються на основі їх повернення з метою фінансового розвитку підприємства.
8	Рікардо Д. [9, с. 288-306]	Позиковий капітал як допоміжний фактор, що сприяє розвитку промислового виробництва та зростанню випуску продукції промислових фабрикантів.

Дослідивши підходи вище перелічених науковців, варто зазначити, що більшість позиковим капіталом вважає грошові кошти та грошовий капітал, це наступні науковці: Багрій П.І., Дорогунцов С.І., Бланк І. А., Мочерний С.В., Поддєрьогін А.М., Сигел Дж., Шим Дж., Пересада А.А. На думку

Наумової Н.В., Герасимова Б.И. та Пархоменка Л.В. позиковий капітал є інвестовані кошти, які потрібні для діяльності підприємства. Рікардо Д. розглядає позиковий капітал з точки зору економічної теорії.

Ми вважаємо, що позиковий капітал – це частина капіталу, що містить джерела залучених коштів та інших нарахованих зобов'язань підприємства, установи, організації та інших фізичних і юридичних осіб, які мали потреби на залучення коштів для підтримання діяльності або для погашення кредиторської заборгованості.

Застосування методу класифікації дає більш глибоке уявлення для вивчення певних понять, явищ, структур.

Класифікацією називаються поняття, які мають одну велику систему, до великих класів системи підпорядковуються поняття та елементи, які належать до великих класів системи класифікації.

З точки зору законодавства та з метою бухгалтерського обліку, позиковий капітал містить зобов'язання, які поділяються на чотири великих груп і застосовуються у бухгалтерському обліку для правильності ведення обліку позикового капіталу, додатково, до класифікації відносять забезпечення, яке може бути довгострокового та короткострокового характеру.

На підприємстві кожен об'єкт бухгалтерського обліку не може бути незалежним від інших об'єктів, тому що при господарських проведеннях суми об'єктів мають бути однакові. Така залежність пояснюється тим, що зобов'язання виникають, якщо відбулися господарські події в минулому, що сприяли виникненню таких подій, це може бути надходження необоротних або оборотних активів на підприємство, за які ще не було перераховано грошові кошти.

Як об'єкт бухгалтерського обліку, позиковий капітал має свої особливості, які визначені в Таблиці 1.2.

**Таблиця 1.2. Визначення особливостей позикового капіталу як
об'єкту бухгалтерського обліку [10, с.51]**

№ з/п	Ознаки, притаманні об'єктам бухгалтерського обліку, які знаходяться в пасиві балансу	Характеристика	Особливості позикового капіталу
1	Адресність	Визначені адресою взаємодії	Визначення суб'єктів залучення та формування позикового капіталу (банки, інші підприємства, небанківські фінансово-кредитні установи тощо)
2	Причинність	Мають причину виникнення – певні блага, майно	Формування позикового капіталу у вигляді кредитів, позик, майна, наданого у лізинг за певну плату для формування господарських засобів
3	Вартість об'єкту	Розмір відносин визначається вартістю того блага, з приводу якого ці відносини виникли та існують	Вартість елементів позикового капіталу визначається в договорі до напрямів використання позикового капіталу

Ознака адресності визначає суб'єкта, який буде кредитором для клієнта (підприємства), який з ознаки причинності має прийнятні причини для отримання позики, може довести свою платоспроможність і виходячи з вартості об'єкту, кредитор визначає, яку суму може він надати клієнту. Кожен кредитор намагається надати позику своєму клієнту, але лише тільки тим, у яких нема ризику неповернення або розкрадання кредитів і для цього кредитори вивчають своїх клієнтів.

Бутинець Ф.Ф. та Завгородній А.Г. у своїх дослідженнях трактують термін зобов'язання так само, як це визначено у Законі України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

Отже, на думку вищеназваних науковців, зобов'язання – це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і

погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди. [11, с. 74]

Позиковий капітал підприємства утворюється двома способами: за допомогою зовнішніх джерел залучення та за допомогою внутрішніх, на довгостроковій основі та на поточний період.

Довгострокові фінансові зобов'язання – це зобов'язання, погашення яких не передбачається протягом операційного циклу та термін погашення яких перевищує дванадцять місяців. Ці зобов'язання розглядаються як джерело фінансування необоротних активів і частини оборотних активів підприємства.

Короткострокові фінансові зобов'язання слугують джерелом покриття оборотних активів. До них належать усі форми залученого позикового капіталу з терміном його використання до одного року.

Основними формами цих зобов'язань є короткострокові кредити банків і короткострокові позикові кошти, як передбачені до погашення в майбутньому періоді, так і не погашені у встановлений термін. [12]

Структуру позикового капіталу визначають наукові джерела та нормативно-правові акти. Кожна структурна побудова позикового капіталу є різною: за науковими джерелами визначаються способи залучення позикового капіталу за місцем залучення та перераховують види зобов'язань за строком погашення; за НП(С)БО є виділені 4 групи зобов'язань позикового капіталу та складові зобов'язання тих самих груп.

1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу підприємства в Україні та міжнародна практика.

Ведення бухгалтерського обліку позикового капіталу в Україні та в інших країнах регулюється на законодавчих рівнях. Кожна країна веде бухгалтерський облік позикового капіталу та складає фінансову звітність про статті позикового капіталу та про інші статті за своїми законами,

стандартами та іншими нормативно-правовими документами. На сьогодні у багатьох країнах Європейського Союзу застосовують Міжнародні стандарти фінансової звітності, ці стандарти також застосовують в Україні, а ще в деяких країнах Азії та деякі штати Сполучених Штатів Америки. Підприємства, які становлять суспільний інтерес, повинні були перейти на Міжнародні стандарти фінансової звітності, до них належать: емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” належать до великих підприємств. [13] Основи ведення бухгалтерського обліку регулюються на державному рівні.

В Україні основним нормативно-правовим актом, який регулює облік позикового капіталу, є НП(С)БО 11 “Зобов’язання”. У країнах, в яких застосовують Міжнародні стандарти фінансової звітності, основним нормативно-правовим актом щодо обліку позикового капіталу є МСБО 37 “Забезпечення, умовні зобов’язання та умовні активи”.

З метою бухгалтерського обліку позикового капіталу, згідно НП(С)БО 11 “Зобов’язання”, позиковий капітал, який містить зобов’язання містить наступні елементи:

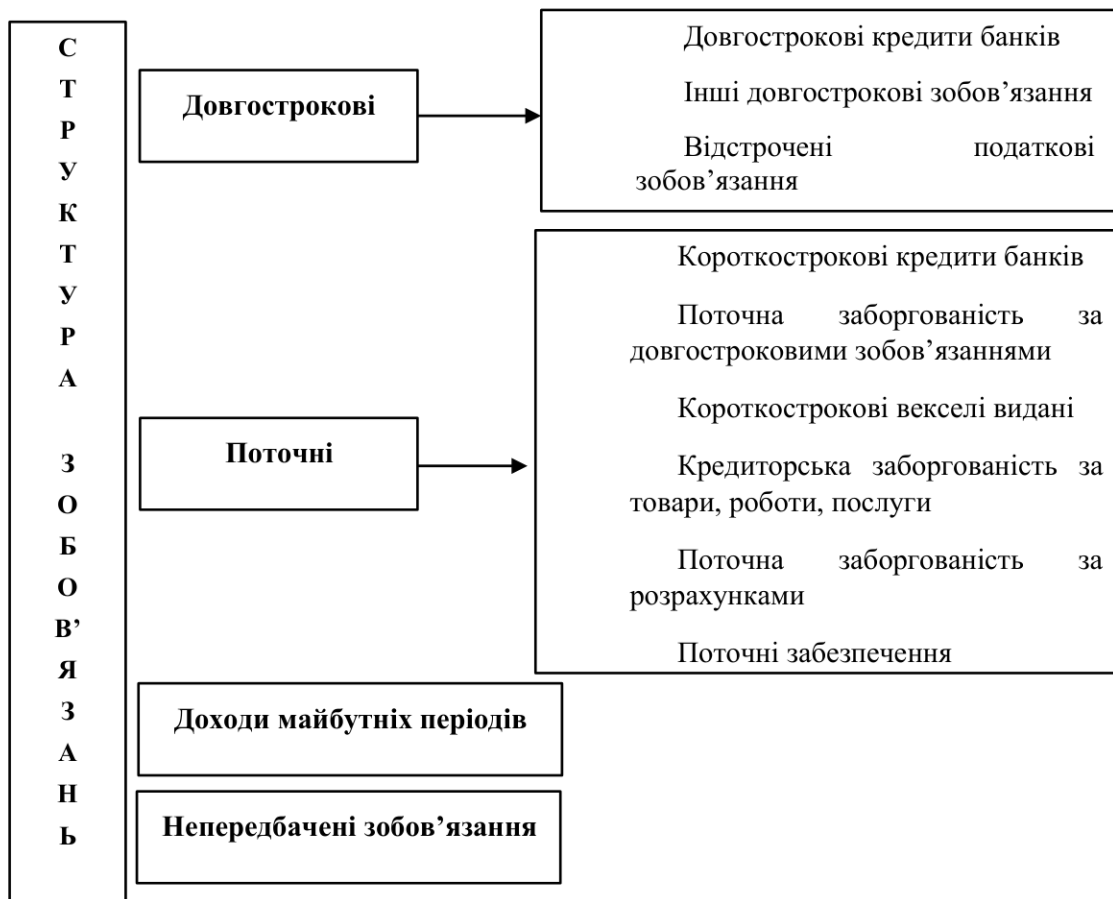

Рис. 1.2. Структура зобов'язань за НП(С)БО 11 [14]

Назви елементів, які належать до довгострокових та поточних зобов'язань збігаються з назвами рахунків зобов'язань 5, 6 групи та з деякими рахунками 0 класу, які належать до позабалансового обліку, що визначені в плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Для правильного віднесення рахунків зобов'язання в бухгалтерського обліку до відповідної статті зобов'язань при бухгалтерських проведеннях, визначається назва, рахунок зобов'язання, яке наведено в плані рахунків бухгалтерського обліку та термін погашення цього ж зобов'язання.

В Україні крім НП(С)БО 11 важливим нормативно-правовим актом для регулювання обліку позикового капіталу є Податковий кодекс України, цей кодекс регулює облік податків, заробітної плати та інших об'єктів, що

підлягають оподаткуванню. Разом з НП(С)БО 11 є інші стандарти, які регулюють облік позикового капіталу:

Таблиця 1.3. Регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу за різними НП(С)БО та відображення інформації

НП(С)БО 1	Характеристика інформації щодо зобов'язань 2
НП(С)БО 1 [15]	Розкриття інформації про зобов'язання у фінансовій звітності
НП(С)БО 6 [16]	Коригування суми зобов'язань
НП(С)БО 11 [14]	Визначення, класифікація, оцінка, порядок відображення зобов'язань у звітності
НП(С)БО 12 [17]	Довгострокові зобов'язання, на які нараховують відсотки, теперішня вартість
НП(С)БО 13 [18]	Перетворення фінансових інструментів у фінансові зобов'язання
НП(С)БО 14 [19]	Оцінка мінімальних орендних платежів за фінансовою та оперативною орендою
НП(С)БО 17 [20]	Визнання та нарахування податку на прибуток
НП(С)БО 18 [21]	Визнання та формування зобов'язань за будівельними контрактами
НП(С)БО 21 [22]	Визначення курсових різниць через використання іноземної валюти, відображення інформації у звітності
НП(С)БО 26 [23]	Визначення та нарахування сум, види виплат працівникам
НП(С)БО 34 [24]	Погашення зобов'язань на основі акцій

Кожний НП(С)БО має свої власні об'єкти, які він регулює і не суперечить ні національному, ні міжнародному законодавству.

Міжнародне регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу відрізняється від національного, оскільки кожна країна має своє законодавство щодо об'єктів. Велика кількість країн приєдналася до стандартів, які частково дозволяють вести бухгалтерський облік позикового капіталу за єдиним законодавством. У країнах Європейського Союзу та в деяких штатах Сполучених Штатів Америки ведуть облік за МСФЗ, які включають МСБО та інші нормативно-правові акти. МСБО регулюють наступні види інформації щодо зобов'язань:

Таблиця 1.4. Регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу за різними МСБО та відображення інформації

МСБО	Характеристика інформації щодо зобов'язань
1	2
МСБО 1 [25]	Кожному суб'єкту господарської діяльності у фінансовій звітності слід розкривати детальну інформацію про зобов'язання.
МСБО 12 [26]	Застосовуються вимоги щодо обліку податків на прибуток.
МСБО 17 [27]	Прослідковується поява зобов'язань під час складання угоди про оренду, де зазначається за якою вартістю їх слід відображати: справедливою чи теперішньою, також розглядається визначення ставки дисконту, для обчислення теперішньої вартості мінімальних орендних платежів.
МСБО 19 [28]	Визначається інформація про зобов'язання, що виникають під час отримання послуги від працівника за рахунок виплати, що має здійснитися у майбутньому. До довгострокових виплат працівникам відносять: академічні відпустки, відпустки за вислугу років, виплати у зв'язку з тривалою непрацездатністю тощо.
МСБО 21 [29]	Висвітлюється інформація про те, що всі зобов'язання, включаючи непоточні (довгострокові) у звіті про фінансовий стан переводяться за відповідним курсом при закритті на дату цього звіту.
МСБО 32 [30]	Надається розгорнуте поняття «справедливої вартості», що дуже важливе для надання оцінки зобов'язань. Зазначається, що справедливу вартість довгострокового зобов'язання (довгострокової позики), за яким не нараховуються відсотки, можна оцінювати як теперішню (дисконтовану) вартість усіх майбутніх надходжень.
МСБО 37 [31]	Застосування критеріїв визнання і методів оцінки, що застосовують до забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, розкриття інформації у примітках, для надання користувачам можливості зрозуміти їхній характер, строки, суму.

Отже, багато стандартів регулюють облік позикового капіталу але є й інші нормативно-правові акти, що можуть облік регулювати, кожна країна має свою систему обліку, оподаткування, що регулюють саме ті акти, що належать до законодавства. Назви деяких МСБО схожі на назви НП(С)БО.

Згідно МСБО 37 зобов'язання поділяються на:

- 1) забезпечення
- 2) умовні зобов'язання: юридичне, конструктивне
- 3) умовні активи

Згідно МСБО 37 вищеназвані терміни мають наступні значення:

Забезпечення – зобов'язання з невизначеним строком або сумою.

Юридичне зобов'язання - зобов'язання, яке виникає внаслідок:

- а) контракту (внаслідок його явних чи неявних умов);
- б) законодавства, або
- в) іншої дії закону.

Конструктивне зобов'язання – зобов'язання, яке є наслідком дій суб'єкта господарювання, коли:

а) суб'єкт господарювання вказав іншим сторонам, що він візьме на себе певну відповідальність згідно з порядком, установленим його минулою практикою, опублікованими політиками чи достатньо конкретно поточною заявою;

б) як наслідок, суб'єкт господарювання створив обґрунтоване очікування у інших сторін, що він виконає ці зобов'язання. [31]

Умовне зобов'язання це: [31]

а) можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання, або [31]

б) існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки: [31]

i) немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або [31]

ii) суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно. [31]

Умовний актив – можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання. [31]

Забезпечення можна відокремити від інших зобов'язань, таких, як торговельна кредиторська заборгованість і нарахування, оскільки існує невизначеність щодо строку або суми майбутніх витрат, необхідних для погашення. [31]

Кожне підприємство, яке повинне вести облік на МСФЗ або підприємство, яке переходить на МСФЗ на добровільній основі, повинне переглянути оцінку всіх своїх об'єктів, включаючи зобов'язання позикового капіталу. У даному випадку найголовнішим видом зобов'язань є податок на прибуток. Для визначення суми податків, які підприємства повинні передивитися, керуються МСБО 12. Тимчасові різниці – це різниці між балансовою вартістю активу чи зобов'язання у звіті про фінансовий стан та їх податковою базою. Тимчасові різниці можуть бути:

1) такими, що підлягають оподаткуванню. Це тимчасові різниці, які при визначенні суми оподаткованого прибутку або збитку майбутніх періодів спричинятимуть виникнення сум, що підлягають оподаткуванню, коли балансова вартість активу або зобов'язання відшкодовується чи погашається;

2) такими, що підлягають вирахуванню. Тимчасові різниці, які мають протилежне значення.

Щодо першого типу різниць виникають відстрочені податкові зобов'язання (ВПЗ). Вони є сумами податків на прибуток, що підлягають сплаті в майбутніх періодах відповідно до оподатковуваних тимчасових різниць. Другий тип різниць призводить до виникнення відстрочених податкових активів (ВПА). Це суми податків на прибуток, що підлягають відшкодуванню в майбутніх періодах відповідно до:

- тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню;
- перенесення не використаних податкових збитків на майбутні періоди;
- перенесення не використаних податкових пільг на майбутні періоди.

Підприємства, які розташовані на території України і їхні суми річних доходів і перевищують 40 000 000,00 грн, повинні використовувати податкові різниці при:

- 1) нарахуванні амортизації необоротних активів;
- 2) формуванні резервів (забезпечень);
- 3) здійсненні фінансових операцій. [32]

Підприємства, які розташовані на території України і їхні суми річних доходів не перевищують 40 000 000,00 грн, можуть відмовитися від використання податкових різниць.

1.3. Особливості формування позикового капіталу в умовах глобалізації

Інтеграція країн у глобальні економічні союзи, дозволяє виробляти та продавати продукцію у багатьох різних країнах шляхом експортування, завдяки якому можна збільшувати економіку країн в багато разів. Для підприємств зовнішньоекономічна діяльність дає змогу розширювати свій вплив на світовому ринку. Прикладом для глобальних економічних союзів є Європейський Союз. Для підприємств, які були створені за межами Європейського Союзу і будуть розширювати свою виробничу потужність, продаватимуть свою продукцію на світовому ринку, цей союз дає їм різні вигідні ставки податків, дешеві кредити та багато іншого на визначений час, що може бути більше одного року. Завдяки глобалізації, багато підприємств стали транснаціональними компаніями. Прикладом для транснаціональних компаній роздрібної торгівлі є SPAR, INTERSPAR та інші компанії, які можна віднести до великих підприємств і мають дуже великий обсяг товарів, який вони щоденно реалізують.

Глобалізація – це взаємозв’язок і взаємовплив країн, який стосується безлічі аспектів людського життя, насамперед у політичній, економічній, соціальній, культурній сферах.

Часто глобалізацію пов’язують з процесом об’єднання країн для роботи над спільними цілями, тому до цього процесу можна віднести діяльність міжнародних організацій, як: ЄС, СОТ, ЮНЕСКО, ООН і НАТО. Як приклад більш реальної глобалізації можна навести Європейський Союз. Економіка країн-членів ЄС тісно пов’язана, що дозволяє їм розвиватися в конкурентному середовищі, отримувати підтримку в тій чи іншій формі. [23]

Інформація про позиковий капітал підприємства, про їхню структуру та обсяги дуже важлива для зовнішніх користувачів фінансової звітності. З огляду на це найважливішого значення набуває відповідність прийнятим стандартам і точність формування в бухгалтерському обліку інформації про позиковий капітал, зобов’язання та/або кредиторську заборгованість підприємства і розкриття її у фінансовій звітності. Глобальні перетворення сприяють появі нових видів зобов’язань та обумовлюють необхідність виходу підприємств на міжнародні ринки, що викликає потребу у розвитку теорії та методології обліку зобов’язань, що належать до позикового капіталу. [34]

Бухгалтерський облік зобов’язань позикового капіталу має різні види проблем, які повинні бути вирішені але ці проблеми викликають спірні питання, які пов’язані з наступними проблемами:

1) проблема ідентифікації – полягає у визначенні моменту, коли операція повинна бути зареєстрована, а отже, обумовлює момент виникнення, трансформації та припинення зобов’язань; [35, с. 29]

2) проблема оцінки – полягає у тому, що іноді вимоги до оцінки зобов’язань, як і інших об’єктів, не відповідають принципам бухгалтерського обліку; [35, с. 29]

3) проблема класифікації – виявляється у неоднозначності при визначенні об'єкта бухгалтерського обліку, що відповідає економіко-правовій сутності окремого виду зобов'язань. [35, с. 29]

Для кожної переліченої проблеми є окремо створені напрямки для вирішення цих проблем.

Щодо проблеми ідентифікації створено напрямок удосконалення документарного забезпечення, особливо для первинних документів.

Проблему оцінки намагаються вирішити шляхом розробки методики оцінки окремих компонентів зобов'язань.

Проблему класифікації вирішують побудовою системи рахунків обліку на підставі економіко-правової сутності зобов'язань та джерел їх виникнення. [35]

У діяльності господарюючих суб'єктів на практиці виникають проблеми, які пов'язані з неврахуванням тією чи іншою формою первинних документів особливостей господарських операцій чи економіко-правових відносин між сторонами правочину. Це у свою чергу призводить до неможливості відображення всіх величин, чи характеристик стану і руху господарських засобів і джерел їх утворення, зокрема зобов'язань. Тому форми первинних документів слід адаптувати до інформаційних потреб користувачів облікової інформації, як внутрішніх, так і зовнішніх. [34]

Зобов'язання виникають на підставі дії актів чинного законодавства, договору чи із делікту, а тому документальне оформлення цих зобов'язань буде різним. На рівні держави з метою однозначного розуміння однорідних господарських операцій встановлюються стандартизовані форми документів. В той же час необхідність розширення інформаційної бази управління фінансуванням діяльності підприємства вимагає деталізації форм первинних документів за окремими операціями. [35]

Оскільки основу організації бухгалтерського обліку позикового капіталу формують два види операцій: одержання капіталу та його

повернення. Тому облікова політика щодо позикового капіталу підприємства повинна передбачати цілісність в організації обліку позикового капіталу й охоплювати методичний, технічний, організаційний аспекти. Методичний аспект визначає розробку правил та порядок ведення обліку позикового капіталу. Під час формування облікової політики з конкретного питання ведення й організації обліку, підприємство обирає спосіб, дозволений законодавчими і нормативними документами. Технічний аспект облікової політики передбачає вибір форми ведення обліку, організації бухгалтерської служби та її взаємозв'язок з іншими службами, розробка робочого плану рахунків, технологію обробки даних тощо. В свою чергу, організаційний аспект облікової політики передбачає розкриття способів ведення обліку з погляду побудови бухгалтерської служби, її складу та підпорядкованості окремих облікових підрозділів та працівників, визначення місця бухгалтерської служби в системі управління, взаємодію з іншими підрозділами підприємства [36, с. 153].

Структурна перебудова української економіки та новітні досягнення в галузі бухгалтерського обліку обумовили необхідність перегляду організації бухгалтерського обліку, методики відбиття господарських операцій, обсяг і зміст фінансової звітності. Перехід до ринкової економіки, корінні зміни виробничих відносин у всіх сферах господарювання, створення й розвиток фондового ринку, прагнення до пожвавлення внутрішнього інвестиційного клімату, інтеграція України у світову економіку й залучення іноземних інвестицій викликає необхідність перебудови методологічних, методичних й організаційних принципів і методів ведення бухгалтерського обліку й звітності відповідно до міжнародної практики. [37]

Під час діяльності торговельних підприємств, їх ефективна робота в ринкових умовах та під час фінансової кризи залежить від знаходження резервів залучення і доцільного використання фінансових ресурсів, які надходять як із зовнішніх, так із внутрішніх джерел фінансування. Основним

видом таких ресурсів є зобов'язання, а тому саме рівень управління впливає на такий показник діяльності підприємства як збільшення величини капіталу за умови мінімізації його вартості. Вирішення даного питання обумовлює необхідність розвитку інформаційної системи щодо управління зобов'язаннями, удосконалення її структури і поєднання інформаційних потоків. [37]

У сучасних умовах господарювання до 24 лютого 2022 року, кредити і позики були одним із головних джерел формування оборотних засобів торговельних підприємств. Проте слід взяти до уваги, що позикові ресурси, зокрема банківські кредити, - недешеві. З огляду на це підприємству насамперед потрібно об'єктивно оцінити в них потребу. Кредитування можна уникнути різними шляхами: домовитись із постачальником про відтермінування платежу за роботи і послуги, здійснити продаж власних оборотних чи необоротних активів, які не використовуються, тощо. [37]

Економічні умови ринкової економіки дали можливість співпрацювати з іноземними компаніями для розвивання економічних відносин, а також для розширення можливостей підприємства на світовому ринку і дають можливість продати продукцію в будь-якій країні світу. Винятками можуть бути ті країни, які є ізольованими або не хочуть співпрацювати з капіталістичними країнами – це комуністичні та інші країни, які мають ворожнечу між країнами ЄС та США в оновному НАТО.

З огляду на сьогоднішню ситуацію, яка виникла в Україні, відбувається повний спад та знищення економіки повномасштабною війною, яка триває. На нашу думку, наслідки закінчення війни можуть покласти кінець інтеграції України в ЄС, уряду України доведеться прийняти рішення про відбудову України та повинна буде економічно співпрацювати з країнами СНД, що може внести суттєві зміни не тільки у господарських відносинах та можливостях, але й у самому бухгалтерському обліку підприємств, установ, організацій, банків. Вважаємо, що для відбудови України доведеться

залучити багато державних та комерційних кредитів довгострокового характеру, де державні кредити мають бути цілеспрямовано використані урядом, а комерційні кредити мають бути цілеспрямовано використані суб'єктами господарювання для того, щоб як можна швидше встати і продовжити діяльність. За нашими прогнозами, при розрахунках частини зобов'язань на підприємствах, суми можуть перевищити ті середні відсотки, які були кілька років у дослідженнях Державної статистики України, у дослідників підприємницьких діяльностей, науковців, вчених.

РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ

2.1. Організаційно-економічна характеристика діяльності

Базою дослідження дипломної роботи було Приватне підприємство [REDACTED]. Згідно Статуту від 17.08.2012 року, **Додаток А**, підприємство також має ще дві назви, які є скорочені написані і затверджені у Статуті:

1) українською мовою: [REDACTED]

2) російською мовою: [REDACTED]

[REDACTED] засновано 2012 року.

Так само згідно **Додатку А**, власником [REDACTED] є [REDACTED]

Це підприємство є малим, всю діяльність якого здійснює власник підприємства.

[REDACTED] має статус юридичної особи згідно законодавства України.

Місцезнаходження підприємства: Україна, Закарпатська область,

[REDACTED].
Будівлею підприємства є простий жилий будинок, який знаходиться біля інших будинків однакового типу.

Основні види діяльності підприємства:

I. Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування. Код виду економічної діяльності 69.20, ця діяльність включає наступні види послуг:

- 1) підготовку або аудит фінансових рахунків;
- 2) облік комерційних операцій компаній та фізичних осіб;
- 3) перевірку рахунків та підтвердження їх точності;
- 4) складання податкових декларацій для приватних осіб або підприємств.

II. Консультування з питань комерційної діяльності й керування.

Код виду економічної діяльності 70.22, ця діяльність включає наступні види послуг: [Додаток А]

1) надання консультаційних послуг, управлінської та організаційної підтримки компаніям та іншим організаціям з питань керування, корпоративного стратегічного й оперативного планування, визначення напрямів розвитку бізнесу, управління змінами, зниження собівартості та інших фінансових питань, маркетингових цілей і політики, кадрової політики, стратегії виплат компенсацій і пенсій, планування виробництва та контролю. Надання комерційних послуг може включати консультування, управлінську й організаційну підтримку компаній і громадських організацій відносно:

- а) проектування методики бухгалтерського обліку та правил, програм ведення звітності, процедур контролю виконання кошторису;
- б) консультування та підтримки компаній і громадських організацій у сфері планування, організаційних заходів, забезпечення ефективності та контролю, інформації з питань управління тощо.

Послуги, що надає [] є наступні:

- 1) Послуги у сфері аудиту;
- 2) Супутні послуги, визначені Міжнародними стандартами супутніх послуг;
- 3) Інші послуги, пов'язані з професійною діяльністю, визначені Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Розмір статутного капіталу підприємства в грошовому еквіваленті складає 12 000 гривень.

Статутний капітал містить:

- 1) Ноутбук «ASUS K53SD» вартістю 6420 гривень;
- 2) Принтер «CANON» вартістю 1480 гривень;
- 3) Готівку на розрахунковому рахунку в розмірі 4100 гривень.

Всі методологічні правила, в тому числі й облік зобов'язань позикового капіталу, що обрані керівником для ведення обліку на [] або іншими словами, стратегія бухгалтерського обліку [], затверджені в Наказі про облікову політику підприємства та в додатках до цього ж наказу. Облікова політика [] створена для видів діяльності, якими воно займається, в межах законодавства.

Згідно документів звітності [] підприємство було прибутковим, але результати аналізу розрахунків форми №2-м, дають результат збільшення та зменшення показників.

*** Таблиця 2.5. Аналіз динаміки показників прибутку в розрізі видів діяльності**

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД)	643,4	681,7	38,3	105,953
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (СР)	0	0	0	-
Валовий прибуток (збиток)	643,4	681,7	38,3	105,953
Інші операційні доходи (ІОД)	0	0	0	-
Операційні витрати (ОВ)	405,6	563,5	157,9	138,930
Фінансовий результат від операційної діяльності	237,8	118,2	-119,6	49,706
Фінансовий результат від фінансової діяльності (ФД)	0,2	0,2	0	100,000
Фінансовий результат від іншої діяльності (ІД)	0	0	0	-
Фінансовий результат до оподаткування	238	118,4	-119,6	49,748
Витрати (дохід) з податку на прибуток (ПП)	29,3	31,5	2,2	107,509
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування (Прип)	0	0	0	-
Чистий фінансовий результат (ЧП)	208,7	86,9	-121,8	41,639

Суми, більші ніж 0, які не були на обліку в балансі і були відсутніми за весь період, або були лише в кінці періоду, не дають можливість розрахунку відносного відхилення, тому що на нуль ділити не можна.

Чистий дохід від реалізації продукції на кінець 2020 року становив 643,4 тис. грн, а на кінець 2021 року 681,7 тис. грн., що на 38,3 тис. грн більше, ніж у 2020 році. Приріст суми показало зростання на 5,953%.

Валовий прибуток рівний чистому доходу.

Операційні витрати на кінець 2020 року становили 405,6 тис. грн, а на кінець 2021 року 563,5 тис. грн., що на 157,9 тис. грн більше, ніж у 2020 році. Приріст суми показало зростання на 38,930%.

Фінансовий результат до оподаткування на кінець 2020 року становив 238 тис. грн, а на кінець 2021 року 118,4 тис. грн., що на 119,6 тис. грн менше, ніж у 2020 році. Приріст суми показало зменшення на 50,252%.

Витрати (дохід) з податку на прибуток на кінець 2020 року становив 29,3 тис. грн, а на кінець 2021 року 31,5 тис. грн., що на 2,2 тис. грн більше, ніж у 2020 році. Приріст суми показало збільшення на 7,509%.

Чистий фінансовий результат на кінець 2020 року становив 208,7 тис. грн, а на кінець 2021 року 86,9 тис. грн., що на 121,8 тис. грн більше, ніж у 2020 році. Приріст суми показало зменшення на 58,361%.

Проаналізувавши дані Таблиці 2.5., можемо зробити висновок, що ПП [] у звітному 2021 році отримала більше доходів але менше прибутків, оскільки витрати були більшими ніж у минулому 2020 році.

Вважаємо, що [] повинна знаходити таких клієнтів для ведення бухгалтерського обліку та надання аудиту, діяльність яких є ускладненою і відповідно до цього ціни послуг за ведення бухгалтерського обліку та аудиту мають бути вищими.

Таблиця 2.6. Основні показники рентабельності діяльності підприємства

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення
Чистий дохід від реалізації, тис.грн.	643,4	681,7	38,3
Валовий прибуток, тис. грн.	643,4	681,7	38,3
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	237,8	118,2	-119,6
Чистий прибуток, тис.грн.	208,7	86,9	-121,8
Середня величина власного капіталу, тис.грн.	334	209,8	-124,2
Середня сума виробничих активів, тис.грн.	334	210,2	-123,8
Податок на прибуток від операційної діяльності, тис.грн.	29,3	31,5	2,2
1. Рентабельність продажу, %	32,437	12,748	-19,690
2. Рентабельність власного капіталу, %	62,485	41,420	-21,065
3. Рентабельність виробничих активів, %	62,485	41,342	-21,043
4. Валова рентабельність продукції, %	1	1	0
5. Операційна рентабельність продукції, %	0,370	0,173	-0,196
6. Чиста операційна рентабельність продукції, %	0,324	0,127	-0,197

З тієї причини, що інші операційні витрати збільшилися, як це було визначено в Таблиці 2.5., рентабельність [] на кінець 2021 року дала негативні результати. При прирості показників рентабельності вищеназваних результатів Таблиці 2.6., на кінець 2021 року:

- рентабельність продажу зменшився на 60,699%;
- рентабельність власного капіталу зменшився на 33,712%;
- рентабельність виробничих активів зменшився на 33,387%;
- валова рентабельність продукції не змінилась;
- операційна рентабельність продукції зменшилась на 53,243%
- чиста операційна рентабельність продукції зменшилась на 60,802%

Рентабельність будь-якого об'єкта бухгалтерського обліку розраховується за формулою 2.1.:

$$\frac{\Pi}{O}, \quad (2.1.)$$

де Π – чистий прибуток;

O – об'єкт бухгалтерського обліку.

Аналізуючи показники рентабельності можна зробити висновок, що збільшення витрат і вибуття багатьох необоротних та оборотних активів сприяло зменшенню рентабельності майже всіх показників рентабельності. Оскільки підприємство не залучає кредити банків та інші види позик і працює за рахунок власних коштів, немає в наявності витрат фінансові витрати.

2.2. Документування операцій з позиковим капіталом та їх оцінка

Для підтвердження господарських операцій потрібно вміти правильно заповнювати підтверджуючі документи, які називаються первинними документами, а пізніше всі грошово-фінансові дані первинних документів потрібно узагальнити у зведених документах. Для обліку довгострокових та поточних зобов'язань позикового капіталу первинної документації є невичерпний перелік документів, які потребують вміння ретельного заповнення, щоб підтвердити господарські операції. Кількість та вид документів залежить від виду та обсягу діяльності підприємства. Для правильного заповнення документів потрібно знати методологічні прийоми бухгалтерського обліку, оскільки кількісні показники беруться саме з розрахунків. Документування є одним з методів бухгалтерського обліку.

Документування являє собою спосіб суцільного і безперервного відображення об'єктів бухгалтерського обліку (господарських засобів, джерел утворення господарських засобів, а також господарських процесів) шляхом використання бухгалтерських документів. Треба зазначити, що бухгалтерський документ є письмовим свідченням факту здійснення господарської операції, що в свою чергу надає юридичної сили отриманим обліковим даним. Носії бухгалтерської інформації можуть бути як паперові, так і магнітні (магнітні стрічки, дискети і т.ін.). [1, с. 18]

Документ — це письмове свідоцтво, що фіксує та підтверджує здійснення господарських операцій, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення. [1, с. 114]

За даними журналів оборотних відомостей, на [] за 2021 рік сталися такі господарські операції з обліку зобов'язань із розрахунків з постачальниками та підрядниками:

Банківський кредит — це економічні відносини між кредитором (комерційним банком) і позичальником з приводу надання коштів останньому на умовах платності, строковості, обов'язкового повернення та матеріального забезпечення. [38]

Зараховується такий вид зобов'язання на баланс підприємства за отриманою від банку-кредитора випискою банку. Підставою для укладення такого зобов'язання є кредитний договір.

Вексель — це цінний папір, що засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателеві).

За формою та способом використання векселі поділяються на прості та переказні, але існують виключно в документарній формі.

Простий вексель — вексель, що містить зобов'язання векселедавця сплатити в зазначений строк визначену суму грошей власнику векселя (векселедержателю).

Переказний вексель (тратта) — вексель, що містить письмовий наказ однієї особи (юридичної або фізичної) іншій особі сплатити в зазначений строк визначену суму грошей третій особі. [39]

Зарахувати на баланс має підприємство у тому випадку, якщо є вексель та господарський договір.

Оренда — угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку.

Згідно НП(С)БО 14 «Оренда» визначено два види оренди:

- 1) Операційна оренда - оренда інша, ніж фінансова;
- 2) Фінансова оренда - оренда, що передбачає передачу орендарю всіх ризиків та вигод, пов'язаних з правом користування та володіння активом. [19]

Підставою для обліку оренди є договір оренди, накладна, графік орендних платежів.

Облігація – це цінний папір, що посвідчує внесення його першим власником коштів, визначає відносини позики між власником облігації та емітентом, підтверджує обов'язок емітента повернути власникові облігації її номінальну вартість у передбачений проспектом або рішенням про емісію (для державних облігацій України - умовами їх розміщення) строк та виплатити дохід за облігацією, якщо інше не передбачено проспектом або рішенням про емісію (для державних облігацій України - умовами їх розміщення). [40]

Зобов'язання за облігаціями зараховуються на баланс підприємства, якщо є договір та отримано грошові кошти на поточний рахунок, який підтверджує виписка банку.

Таблиця 2.7. Господарські операції та первинні документи, що є підставами для обліку зобов'язань із розрахунків з постачальниками та підрядниками

№	Назва господарської операції	Підстава
1	Придбання основного засобу, палива, канцтоварів	Накладна, рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна
2	Отримано послуги за користування інтернетом, інші послуги	Акт наданих послуг
3	Перерахування коштів за інші послуги	Платіжне доручення, виписка банку

не є платником ПДВ, тому отримання податкової накладної не буде і податковий кредит не зараховується, але постачальники та особи, які надали послуги, повинні будуть зареєструвати податкові накладні у єдиному реєстрі податкових накладних, оскільки вони є

платниками ПДВ і мають нарахувати податкові зобов'язання та зменшити свої доходи на суми ПДВ, які будуть вказані у податкових накладних.

За даними бухгалтерського обліку щодо обліку штрафів та податків відбулися наступні господарські операції:

Таблиця 2.8. Господарські операції та первинні документи, що є підставами для обліку зобов'язань з обліку штрафів та єдиного податку

№	Назва господарської операції	Підстава
1	2	3
1	Нараховано штраф за несвоєчасну оплату податків	Бухгалтерська довідка
2	Нараховано єдиний податок	Бухгалтерська довідка
3	Перераховано єдиний податок	Платіжне доручення, виписка банку

Підставою для списання рахунків витрат є бухгалтерська довідка. Ставка єдиного податку залежить від групи, на якій перебуває суб'єкт господарювання, дане підприємство застосовує 3 групу і 5%, що не включає ПДВ.

Облік заробітної плати та нарахованих податків ведеться за наступними господарськими операціями та документами:

Таблиця 2.9. Господарські операції та первинні документи, що є підставами для обліку зобов'язань персоналу та нарахованих на них податків

№	Назва господарської операції	Підстава
1	2	3
1	Нараховано заробітну плату	Табель обліку робочого часу
2	Нараховано ЄСВ	Розрахунково-платіжна відомість
3	Утримано ПДФО	Розрахунково-платіжна відомість
4	Утримано військовий збір	Розрахунково-платіжна відомість
5	Перераховано ЄСВ, ПДФО, ВЗ і заробітну плату	Платіжне докучення, виписка банку

ЄСВ нараховується на суму заробітної плати але не утримується із неї, у даному випадку застосовується ставка 22%. ПДФО ставкою 18% та ВЗ 1,5% окремо нараховується на суму заробітної плати і утримується із неї.

Таблиця 2.10. Господарські операції та первинні документи, що є підставами для обліку забезпечень з виплат відпусток

№	Назва господарської операції	Підстава
1	2	3
1	Нараховано резерв виплати відпусток	Бухгалтерська довідка
2	Нараховано відпускні	Розрахунково-платіжна відомість
3	Нараховано ЄСВ	Розрахунково-платіжна відомість
4	Утримано ПДФО, 18%	Розрахунково-платіжна відомість
5	Утримано військовий збір, 1,5%	Розрахунково-платіжна відомість
6	Перераховано ЄСВ, ПДФО, ВЗ і відпускні	Платіжне доручення, виписка банку

Суми резерву виплати відпусток щомісячно нараховуються, і суми, що були накопичені будуть застосовуватися для розрахунку суми відпускних, потім відпускні оподатковуються як заробітна плата і техніка виплати однакова.

Дивіденди нараховуються після ухвалення рішення щодо виплати дивідендів, який підкреслює Протокол загальних зборів учасників і виплата проводиться за наказом про виплату дивідендів.

Підставою для отримання авансу, наприклад за товари є банківська виписка, разом з ним визнається податкове зобов'язання з ПДВ та після відвантаження й зменшення доходу від реалізації, відбувається взаємозалік заборгованостей, для яких підставою є акт взаємозаліку.

Оцінка – це спосіб грошового вимірювання об'єктів обліку. В обліку використовуються різні способи, методи, варіанти оцінок, які розкриті в НП(С)БО, при цьому пріоритетною є оцінка активів, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання (історична (фактична) собівартість).[41, с.15]

Групи зобов'язань, що класифікуються за терміном погашення, мають різні види вартостей, за якими вони зараховуються на баланс. Оцінку зобов'язань позикового капіталу визначає НП(С)БО 11 «Зобов'язання», згідно якого:

1.1) Довгострокові зобов'язання відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язання.

1.2) Теперішня вартість – дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде потрібна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства.

2.1) Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

2.2) Сума погашення – недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства. [14]

На довгострокові зобов'язання, які відображаються в балансі за теперішньою вартістю, нараховуються відсотки за різними методами, які визначені відповідними НП(С)БО.

2.3. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у звітності операцій з позиковим капіталом

Підприємство веде бухгалтерський облік за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій. Для обліку довгострокових зобов'язань позикового капіталу застосовує 5 клас, 6 клас для обліку поточних зобов'язань та за потребою 0 клас рахунків для позабалансового обліку зобов'язань. Щоб правильно відобразити господарську операцію за

рахунками бухгалтерського обліку, потрібно вміти застосувати наступні методи бухгалтерського обліку:

1) подвійний запис – це запис господарської операції в одній і тій же сумі двічі, по дебету одного рахунку і кредиту іншого.

2) рахунки – це спосіб групування об'єктів обліку за економічно однорідними ознаками, поточного їх обліку і контролю. [41, с.15]

Нарахування та збільшення суми зобов'язання відображається за кредитом відповідного рахунку зобов'язань, що йде від синтетичних рахунків 47, 50-55 та 60-69 і за необхідності розшифровуються на субрахунках а в деяких випадках на аналітичних рахунках. Зменшення та погашення суми зобов'язання відображається за дебетом вищеперелічених рахунків.

Для обліку всіх довгострокових зобов'язань застосовують 5 клас рахунків, для поточних зобов'язань – 6 клас.

Облік банківських кредитів ведеться на синтетичних рахунках 50, 60 та на різних субрахунках, тому що велику роль має строк погашення кредитів і тому застосовують наступні рахунки 501, 502, 601, 602. У перелічених рахунків якщо останнє число 1, то облік кредитів банку ведеться у національній валюті, якщо останнє число 2, тоді облік кредитів банку ведеться в іноземній валюті.

Таблиця 2.11. Облік кредитів банку у національній валюті

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано:		
а	- довгостроковий кредит	311	501
б	- поточний кредит	311	601
2	Переведено частину довгострокового кредиту в поточний	501	611
3	Нарахування відсотків за користування кредитом	951	684
4	Перерахування відсотків	684	311
5	Погашено:		
а	- частину переведеного довгострокового кредиту	611	311
б	- довгостроковий кредит достроково	501	311
в	- поточний кредит	601	311

Для довгострокових кредитів важливо, відсотки будуть поточними зобов'язаннями, відсотки обліковуються як витрати і нараховуються на 684 рахунок і з нього й списуються після перерахування відсотків. Погашення довгострокових кредитів обліковують двома способами: одразу списують з 501 рахунку з перерахуванням або переводять частину чи все тіло кредиту в поточну заборгованість на 611 рахунок і з нього списують з перерахуванням кредиту. Зазвичай, для поточних кредитів простіше, тому що там лише є наступні господарські операції: отримання кредиту, нарахування та перерахування відсотків і погашення кредиту.

Відсотки, на які дається кредит, можна переробити розрахунками наступними трьома методами:

- 1) факт/факт;
- 2) факт/360;
- 3) 30/360.

Завдяки цим методам банки можуть давати кредити на більш вигідних або невигідних для банку або підприємству умовах. Будь-який з методів не буде вигідним для обох сторін. Метод нарахування відсотків обирає банк. Слід зазначити, що відсотки нараховуються за методом, який визначений кредитним договором. Вигідність нарахування відсотків залежить від суми кредиту та кількості днів користування кредитом. Підприємство має право знати всі умови кредиту, які воно бере на себе і має право не підписувати кредитний договір, якщо його не задовольняють ті ж умови кредиту.

Таблиця 2.12. Облік кредитів банку в іноземній валюті

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримано від банку:	-	-
а	- довгостроковий кредит у національній валюті	312	502
б	- поточний кредит в іноземній валюті	312	602
2	Відображено курсову різницю:		
а	зростання курсу і збільшення суми зобов'язання	974	502 (602)
б	зниження курсу і зменшення суми зобов'язання	502 (602)	744
3	Переведено частину довгострокового кредиту в поточний	502	612
4	Перерахування відсотків	684	312
5	Погашено:		
а	- частину переведеного довгострокового кредиту	612	312
б	- довгостроковий кредит достроково	502	312
в	- поточний кредит	602	312

Для кредитів, які знаходяться в іноземній валюті, розраховують курсову різницю, що є різницею між попереднім та теперішнім курсом валют. Для господарських операцій з курсовими різницями береться до уваги офіційний курс НБУ. Важливо робити зміни суми таких кредитів за допомогою оцінки зобов'язань в іноземній валюті.

Облік векселів ведеться на синтетичних рахунках 51, 62 та на субрахунках, що визначені у плані рахунків бухгалтерського обліку.

Таблиця 2.13. Облік векселів у національній валюті

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	Отримано сировину від постачальника	201	631
2	Визнано податковий кредит з ПДВ	641	631
3	Придбано вексельний бланк	209	631
4	Визнано податковий кредит з ПДВ	641	631
5	Віднесено бланк векселя до бланків суворої звітності	08	-
6	Списано використаний вексель	92 (943)	209
7	Списано використаний вексель з бланків суворої звітності	-	08
8	Видано вексель	631	621 (511)
9	Нараховано відсотки за векселем	952	684
10	Перераховано відсотки	684	311
11	Погашено вексель	621 (511)	311
12	Списано витрати на фінансовий результат	791 792	92 (943) 952

Спочатку надходить придбаний, але ще не оплачений актив, вексель може бути придбаний до і після відвантаження активу, в нашому випадку після відвантаження. Вексель є одним із видів бланків суворої звітності, тому ведеться облік векселя й на позабалансовому рахунку. Вексель, який буде передано, списується на витрати і списується з бланків суворої звітності. Виданнється вексель, за період виданого векселя нараховуються відсотки, відбувається погашення відсотків та векселя грошовими коштами. Нараховані відсотки та інші витрати списуються на фінансовий результат підприємства.

Відсотки за векселем нараховують за формулою 2.2:

$$S = S_n \cdot \frac{d \cdot r}{100\% \cdot 365} \quad (2.2)$$

де S – відсотки за векселем;

S_n – вартість векселя;

d – кількість днів з дня нарахування відсотків до дня платежу за векселем;

r – відсоткова ставка за векселем.

Облік зобов'язань з облігацій ведеться на субрахунках 52 рахунку.

Для обліку облігацій застосовують формули нарахування ефективної ставки відсотка (ЕСВд), таких формул є два: один для дисконту, а другий для премії.

Для того, хто випустив облігації (емітент), не є вигідним дисконт, а премія є вигідною.

ЕСВд з дисконтом розраховується за формулою 2.3:

$$\text{ЕСВд} = \frac{V_n \cdot P_n - \frac{V_{\text{пр}} - V_n}{K_p}}{\frac{V_{\text{пр}} + V_n}{2}} \quad (2.3)$$

де V_n – номінальна вартість облігації, грн.;

P_n – номінальний відсоток, %;

$V_{\text{пр}}$ – вартість придбання облігації, грн.;

K_p – кількість періодів утримання облігації (до погашення), грн.

ЕСВд за премією розраховується за формулою 2.4:

$$\text{ЕСВд} = \frac{V_n \cdot P_n + \frac{V_n - V_{\text{пр}}}{K_p}}{\frac{V_{\text{пр}} + V_n}{2}} \quad (2.4)$$

Вибір формули буде залежить від номінальної вартості та вартості придбання. Якщо $N_v < V_n$ то застосовується формула дисконту, а якщо $N_v > V_n$, то застосовується формула премії.

Таблиця 2.14. Облік зобов'язань за облігаціями

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
Дисконт			
1	Випущено облігації інвесторам	311	521
2	Нараховано відсотки облігацією	952	684
3	Амортизовано дисконт	952	523
4	Перераховано відсотки	684	311
5	Погашено облігацію	521	311
Премія			
1	Випущено облігації інвесторам	311	521
2	Нараховано відсотки за користування грошовими коштами	952	684
3	Амортизовано премію	522	733
4	Перераховано відсотки	684	311
5	Погашено облігацію	521	311

Дисконт є витрами, премія – доходом. Під час кожного періоду нарахування відсотків нараховують відсотки і амортизують дисконт або премію. Після закінчення терміну облігації, зобов'язання погашається у повній сумі.

Облік фінансової оренди ведеться на субрахунках 53 рахунку, а облік операційної оренди – на 685 рахунку.

При фінансовій оренді вся відповідальність за орендований необоротний актив лежить на орендарі, він зараховує такий необоротний актив на баланс.

При операційній оренді майже вся відповідальність за орендований необоротний актив залишається на орендодавці, але орендар відповідає за поточне обслуговування необоротного активу. Орендований необоротний актив не зараховується на баланс, а ведеться його облік на позабалансовому рахунку 01.

Мінімальні орендні платежі фінансової оренди розраховуються за формулою 2.5:

$$TBO = A \cdot \left[1 + \left(1 - \frac{1}{(1+i)^{n-1}} \right) \div i \right] \quad (2.5)$$

де TBO – теперішня вартість мінімальних орендних платежів;

A – мінімальний орендний платіж;

n – кількість періодів платежів;

i – ставка відсотка для вказаного періоду платежів.

Таблиця 2.15. Облік фінансової та операційної оренди в орендаря

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
Фінансова оренда в орендаря			
1	Отримано орендований необоротний актив (без ПДВ)	152	531
	(ПДВ)	644	531
2	Введення обладнання в експлуатацію на довгостроковий період	104	152
3	Переведено частину довгострокового зобов'язання в поточний	531	611
4	Перераховано грошові кошти за орендний платіж	611	311
5	Визнання податкового кредиту зареєстрованою податковою накладною	641	644
6	Нараховано відсотки за оренду	952	684
7	Перераховано відсотки	684	311
Операційна оренда в орендаря			
1	Отримано орендований необоротний актив	01	-
2	Нарахування орендного платежу	92	685
3	Визнання податкового кредиту з ПДВ	641	685
4	Перераховано грошові кошти за орендний платіж	685	311

При фінансовій оренді слід звернути увагу на те, що орендований необоротний актив зараховується на баланс підприємства-орендаря за вартістю, яка не містить ПДВ, при операційній оренді лише зараховується на позабалансовий рахунок. Нараховані відсотки при фінансовій оренді та нараховані орендні платежі при операційній оренді вважаються витратами. При операційній оренді наявне переведення довгострокового зобов'язання в поточне. Після закінчення фінансової оренди, списують з балансу необоротний актив та нараховану амортизацію. Після закінчення операційної оренди списують з позабалансового рахунку орендований необоротний актив.

**Таблиця 2.16. Відображення господарських операцій з обліку зобов'язань
із розрахунків з постачальниками та підрядниками**

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит	Сума	Підстава
1	2	3	4	5	6
1	Придбано основний засіб	153	631	50 000,00	Додаток В
2	Придбано паливо	203	631	11 427,91	Додаток В
3	Придбано канцтовари	209	631	560,00	Додаток В
4	Отримано послуги за користування інтернетом	92	631	619,00	Додаток В
5	Отримано інші послуги	949	631	600,00	Додаток В
6	Погашено заборгованість за інші послуги	631	311	600,00	Додаток В

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками ведеться на субрахунках 63 рахунку. Слід зазначити, що не є платником ПДВ, тому бухгалтерське проведення Дебет 641 Кредит 631 не проводиться. Рахунки витрат 92 та 949 списуються за на Дебет 791 і окремо Кредит 92 та 949.

**Таблиця 2.17. Відображення господарських операцій з обліку зобов'язань
із штрафів та єдиного податку**

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит	Сума	Підстава
1	Нараховано штраф за несвоєчасну оплату податків	948	641/3	170,00	Додаток Г
2	Нараховано єдиний податок	98	641	31 527,17	Додаток Г
3	Перераховано єдиний податок	641	311	31 527,17	Додаток Г

Такими видами послуг, на які нараховують пеню або навіть штраф можуть бути оплати за газ, воду, опалення або навіть сам підприємство-кредитор може оштрафувати підприємство-боржника, якщо воно порушило умови договору, який уклали дві сторони. можуть бути такі суми зобов'язання, які взагалі не були оплачені і прийшов період, після якого зобов'язання має списатися після закінчення строку позовної давності, що в Україні є 3 роки.

В залежності від системи оподаткування, на 98 рахунку ведеться облік єдиного податку за різними ставками в залежності від групи єдиного податку та ведеться облік податку на прибуток за ставкою 18%.

В залежності від діяльностей, рахунки витрат списуються за кредитом на фінансовий результат рахунків за дебетом 791, 792, 793.

Таблиця 2.18. Відображення господарських операцій з обліку заробітної плати та нарахованих податків

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит	Сума	Підстава
1	Нараховано: заробітну плату	92	661	13 000,00	Додаток Д, Д1, Д2
2	Нараховано ЄСВ, 22%	92	651	2860,00	Додаток Д, Д1, Д2
3	Утримано:				Додаток Д, Д1, Д2
3.1	- ПДФО, 18%	661	641	2340,00	Додаток Д, Д1, Д2
3.2	- Військовий збір, 1,5%	661	642	195,00	Додаток Д, Д1, Д2
4	Перераховано:				Додаток Д, Д1, Д2
4.1	- ЄСВ	651	311	2860,00	Додаток Д, Д1, Д2
4.2	- ПДФО	641	311	2340,00	Додаток Д, Д1, Д2
4.3	- Військовий збір	642	311	195,00	Додаток Д, Д1, Д2
4.4	- Частину зарплати	661	311	1046,50	Додаток Д, Д1, Д2

Заробітна плата та ЄСВ нараховується на відповідні витрати, в даному випадку на адміністративні витрати, тому що працівник належить до керівництва і він є керівником підприємства. Заробітна плата нарахована за погодинною системою оплати праці.

Загальна сума заробітної плати становила 13 000,00 грн, всього було утримано 2535,00 грн. У працівника з невідомих причин залишилася заборгованість з виплати заробітної плати на 9418,50 грн. Якщо у працівника була б податкова соціальна пільга, то така пільга облікувалась би так само на рахунку 641.

Таблиця 2.19. Відображення господарських операцій з обліку відпускних та нарахованих податків

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит	Сума	Підстава
---	------------------------------	-------	--------	------	----------

1	2	3	4	5	6
1	Нараховано:	-	-	-	-
1.1	Відпускні	92	661	5758,20	Додаток Е, Е1, Е2
1.2	ЄСВ, 22%	92	651	1266,80	Додаток Е, Е1, Е2
2	Утримано	-	-	-	-
2.1	ПДФО 18%	661	641	1036,48	Додаток Е, Е1, Е2
2.2	Військовий збір 1,5%	661	642	86,37	Додаток Е, Е1, Е2
3	Перераховано:	-	-	-	-
3.1	Відпускні	661	311	4635,35	Додаток Е, Е1, Е2
3.2	ЄСВ	651	311	1266,80	Додаток Е, Е1, Е2
3.3	ПДФО	641	311	1036,48	Додаток Е, Е1, Е2
3.4	Військовий збір	642	311	86,37	Додаток Е, Е1, Е2

Під час нарахування відпускних, роблять розрахунки сум відпускних за формулою 2.6:

$$B = \frac{ЗП_{12} - ВН}{365 - Д_C} \times Д_B \quad (2.6)$$

де В – відпускні;

ЗП₁₂ – заробіток працівника за останні 12 місяців;

ВН – виплати, які не включаються у нарахування відпускних;

Д_С – кількість вихідних та святкових днів

Д_В – кількість днів відпустки

Вважаємо, що більш правильним варіантом для виплати відпустки було б нарахування резерву для виплати відпусток.

Таблиця 2.20. Облік дивідендів

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит	Сума	Підстава
1	2	3	4	5	6
1	Переведено нерозподілений прибуток у використаний	441	443	211 000,00	Додаток Б
2	Нараховано дивіденди	443	671	211 000,00	Додаток Б
3	Утримано:	-	-	-	-
3.1	ПДФО	671	641	10 550,00	Додаток Б
3.2	Військовий збір	671	642	3165,00	Додаток Б
4	Перераховано:	-	-	-	-
4.1	ПДФО	641	311	10 550,00	Додаток Б
4.2	Військовий збір	642	311	3165,00	Додаток Б
4.3	Дивіденди	671	311	197 285,00	Додаток Б

Дивіденди нараховуються за різними ставками ПДФО: 5%, 9%, 18%.

Оподаткування дивідендів ведеться на так само як і заробітної плати але ЄСВ

не нараховується. Дивіденди виплачуються після погашення всіх видів зобов'язань, яке визначає законодавство.

Підприємства, які є платниками ПДВ ведуть облік зобов'язань з постачальниками та підрядниками й облік авансів за Таблицею 2.21.:

Таблиця 2.21. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, коли першою подією є відвантаження та оплата

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Перша подія відвантаження			
1	2	3	4
1	Отримано товари від постачальника	281	631
2	Визнано податковий кредит з ПДВ	641	631
3	Перераховано грошові кошти постачальнику за товари	631	311
Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Перша подія оплата			
1	Отримано передоплату за товар	311	681
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	643	641
3	Відвантажено товар	361	702
4	Зменшено дохід за раніше нарахованим ПДВ	702	643
5	Списано собівартість товарів	902	281
6	Проведено взаємозалік заборгованостей	681	361

Облік зобов'язань за відвантажені товари ведеться на субрахунках 63 рахунку. Платники ПДВ визнають і зараховують собі податковий кредит, якщо є податкова накладна і якщо вона зареєстрована у Єдиному реєстрі податкових накладних з дотриманням встановлених строків.

Отримані аванси обліковуються на субрахунку 681. Отримані аванси оподатковуються ПДВ але специфіка проводки №2 це нарахування ПДВ на 643 рахунок. Після відвантаження визнається дебіторська заборгованість та дохід. Дохід зменшується закриттям рахунку 643. Списується собівартість товару. Для закриття зобов'язань з отриманих авансів, проводять взаємозалік заборгованостей з закриттям рахунку авансу та дебіторської заборгованості.

Таблиця 2.22. Облік доходів майбутніх періодів

№	Назва господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано передоплату за оренду на 12 місяців	311	69
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	643	641
3	Віднесено частину передоплати на доходи від оренди	69	713
4	Зменшено доходи від податковим зобов'язанням з ПДВ	713	643
5	Списано на фінансовий результат доходи від оренди	713	791

Облік доходів майбутніх періодів ведеться на рахунку 69. У разі необхідності, ведеться аналітичний облік окремо за кожним видом. За даним прикладом обліку доходів майбутніх періодів відображено отримання передоплати за оренду і його подальший облік. Отримані орендні платежі зараховуються за повною отриманою сумою на 69 рахунок. Орендні платежі оподатковуються ПДВ, тому сума ділиться на 6. Списані частини доходів майбутніх періодів переводяться на доходи звітного періоду. Зменшують отримані доходи та списують зменшені суми доходів на фінансовий результат.

Баланс – це спосіб узагальнення і групування активів, власного капіталу та зобов'язань підприємства на відповідну дату. Важливою особливістю балансу є рівність двох його частин – активу і пасиву

Звітність – це завершальний етап облікового процесу. Її показники доповнюють чи розшифровують ті дані, які містяться в балансі (наприклад, щодо порядку формування фінансових результатів, про власний капітал тощо). Тобто в різних звітних формах відображається та інша сторона діяльності підприємства, а в балансі — стан активів і пасивів в загальному. [41, с.15]

Інформацію про зобов'язання позикового капіталу підприємств відображають у балансі (Звіт про фінансовий стан) за формами №1, №1-м, №1-мс. заповнює форму №1-м (Додаток Ж).

Складання фінансової звітності регулюється НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», що містить Звіт

про фінансовий стан та Звіт про фінансові результати (Додаток Ж1). Інформація про зобов'язання, забезпечення та доходи майбутніх періодів відображається у розділах Пасивних статей балансу.

Згідно НП(С)БО 25, у звіті інформація про довгострокові зобов'язання та забезпечення відображається у другому розділі у третьому розділі про поточні зобов'язання, у четвертому, зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття.

Нами виявлено розбіжності між нормами НП(С)БО 25 та балансом ПП [] щодо відображення інформації про зобов'язання, виявлені різні коди статей, а також деякі статті не є в тому порядку, в якому вони мали б бути згідно НП(С)БО 25.

У звіті інформація про забезпечення відображена у другому розділі, про довгострокові зобов'язання у третьому розділі, про поточні зобов'язання у четвертому, а про доходи майбутніх періодів у п'ятому. Додатково відображена стаття про оплату праці назвою «Прострочені зобов'язання з оплати праці».

2.4. Удосконалення обліку позикового капіталу

Проблеми в бухгалтерському обліку при віднесенні будь-якого відповідного об'єкта обліку до рахунків, на яких дані об'єкти можуть облікуватися, завжди були і з розвитком технології вони будуть присутні і потребують постійних переглядів з різних поглядів, так як і з підприємницького, так і з державного.

Бухгалтерський облік зобов'язань позикового капіталу з раніше вищеперелічених причин, проблем теж потребує постійного перегляду, це особливо важливим є для тих підприємств, установ, організацій, які працюють з іноземними компаніями або беруть кредити чи отримують фінансові допомоги від уряду, якщо є можливість на це.

На нашу думку, Україні та для всіх інших країн потрібні нові рахунки для бухгалтерського обліку таких зобов'язань, оскільки є такі рахунки, на яких можна відобразити навіть ті види зобов'язань але ті зобов'язання відображають на рахунках, що відображають інші види кредиторської заборгованості і це є проблема для користувачів інформації, оскільки користачі інформації не зможуть ідентифікувати види таких зобов'язань і це може мати суттєвий вплив, якщо такі зобов'язання становлять велику частину всіх зобов'язань підприємства, установи, організації. Особливо важливою інформацією є це для банків, постачальників, інвесторів, податкових органів, а також для акціонерів, їх є дуже багато і кожному акціонеру може бути складно зрозуміти фінансовий стан підприємства, у який він хоче вкласти свої кошти, оскільки для акціонерів та інших осіб часто ведеться такий вид обліку, за яким відображають збитки, а підприємство прибуткове і такі види «завуальованих звітів» потрібно вміти ідентифікувати й розуміти.

Завуальований звіт – це звіт, у якому інформація викривлена для користувачів інформації на користь власників, які насправді мають протилежні показники у своїх звітах, які не є завуальованими.

Бухгалтерський облік як інформаційна система підприємства інтегрована у систему його управління через інформаційні зв'язки із системою внутрішнього контролю, бюджетування, економічного аналізу тощо. За твердженням М.М. Шигун, інформаційні потреби користувачів бухгалтерський облік забезпечує на 40-60 % [42, с. 44]. Така питома вага облікових даних в структурі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень вимагає удосконалення системи бухгалтерського обліку, зокрема у частині операцій із зобов'язаннями (кредиторською заборгованістю), оскільки як джерела фінансування господарської діяльності підприємства вони суттєво впливають на його платоспроможність та, як наслідок, на рівень інвестиційної привабливості. Ускладнення економічних

та юридичних відносин, поява нових форм співробітництва суб'єктів господарювання обумовлює необхідність перегляду методології бухгалтерського обліку зобов'язань (кредиторською заборгованістю). [43, с. 44]

Для удосконалення бухгалтерського обліку потрібно переглянути дуже велику кількість документів, особливо нормативно-правові і внести в них велику кількість різних змін, що можуть допомогти у майбутньому бухгалтерам веденню бухгалтерського обліку позикового капіталу для підприємств, установ та організацій. Таке удосконалення є найбільш важливим для підприємств, які згідно законодавства належать до великих підприємств, а також для тих підприємств, які мають дочірні підприємства, тому що такі підприємства мають дуже великий оборот під час здійснення діяльності. Діяльність таких підприємств несе найбільшу ймовірність ризиків виникнення непередбачених зобов'язань, неплатоспроможності ризиків гарантії та багато інших ризиків в умовах негативних зовнішніх факторів.

Внесення змін до методології ведення бухгалтерського обліку позикового капіталу призведе до суттєвих змін при застосуваннях методів бухгалтерського обліку.

Документи, що рекомендують для застосування в обліку позикового капіталу та інших об'єктів обліку вже втратили свою чинність і потреба в змінах та доповненнях є необхідною для кожного підприємства, оскільки прогресивний розвиток світової економіки. У підприємств, які вважають, що їм потрібні інші документи, за якими буде вестися облік, мають право самостійно створити і затвердити документи, але документи мають містити обов'язкові реквізити. Інформацію про обов'язкові реквізити можна знайти в документах, що рекомендують для застосування в обліку або в нормативно-правових актах, що містять перелік таких реквізитів.

При оцінці зобов'язань потрібно звернути увагу на договори, за якими повинні виникнути зобов'язання і слід зробити найкращу оцінку, що може

принести найменші втрати економічних вигід та не призведе до зменшення власного капіталу, тому що зобов'язання – це витрати підприємства, і кожне зобов'язання має вплив на фінансовий результат підприємства.

Під час віднесення зобов'язань на відповідні рахунки в обліку виникають спірні питання щодо обліку кредитів, оренди, облігацій, розрахунків з постачальниками та підрядниками, з оплати праці, розрахунків з учасниками та інших зобов'язань, оскільки дуже багато різних ситуацій є для обліку кожного виду таких зобов'язань. Кредити можуть бути у національній та іноземній валюті, проблеми обліку кредитів виникають при нарахуванні відсотків за кредит або при визначенні курсових різниць, які рахунки потрібно використовувати, оскільки зміна курсу призводить до доходів або витрат. Для довгострових зобов'язань дуже важливим є переведення їх в поточні кредити, коли від строку сплати кредиту залишиться лише 12 місяців.

Для обліку орендних платежів пропонуються два варіанти, для фінансової довгострокове зобов'язання, а для операційної – поточне. Проблема виникає в тому, що операційну оренду відносять до складу інших зобов'язань. Виникає необхідність створення нових рахунків для Плану рахунків бухгалтерського обліку, оскільки ідентифікація інформації для користувачів інформації є дуже важливою. Назва такого рахунку повинна бути: «Розрахунки за операційною орендою», потрібно дати номер для такого рахунку і віднести до субрахунків синтетичного рахунку 68. Для обліку облігацій слід спростити методи нарахування відповідних сум та відсотків ефективної ставки.

При веденні обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками часто виникають питання при віднесенні отриманих послуг і велика кількість підприємств веде облік отриманих послуг на рахунку 631 або 685. Щоб вирішити це питання, є можливість додати рахунок назвою «Розрахунки за отриманими роботами, послугами», так само дати номер

цьому рахунку і віднести до субрахунків синтетичного рахунку 63 або внести зміни про синтетичний облік рахунків.

Облік заробітної плати, податків та нарахувань є ускладненим через різні моменти, які необхідно знати, це є форми оплати праці, умови, в яких проживають працівники і відповідні пільги та різні ставки податків. Удосконалити облік цих об'єктів можна зменшенням кількості нормативно-правових актів, які регулюють облік цих об'єктів або спростити нормативно-правові акти, вилучити пункти, які вже не є актуальними.

Облік інших зобов'язань можна удосконалити, якщо могли ідентифікувати види зобов'язань, які раніше не виникали, але вже через деякі події виникли.

Нормативно-правовий акт, який визначає облік кожного об'єкту бухгалтерського обліку, в тому числі зобов'язань, має номер 291 і називається «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій».

Для відображення інформації у звітності слід додати додаткові рядки і всю необхідну інформацію відображати у додаткових рядках статей балансу і потрібно внести зміни в НП(С)БО 1.

РОЗДІЛ III. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ

3.1. Організація та методика економічного аналізу позикового капіталу

Згідно теми нашої кваліфікаційної роботи, крім бухгалтерського обліку зобов'язань позикового капіталу великим питанням є економічний аналіз позикового капіталу підприємства. Об'єктом нашого дослідження є наша база проходження практики.

Економічний аналіз – важливий елемент у системі управління виробництвом, дієвий засіб виявлення внутрішніх невикористаних резервів, основа для вироблення оптимальних управлінських рішень щодо успішної діяльності в умовах ринку. [44, с.7-8]

Таблиця 3.23. Методи економічного аналізу та приклади до них

Назва методу	Поняття методу	Приклад до методу
Аналіз	Це метод дослідження, який полягає у теоретичному або практичному роздібненні цілого на складові частини.	Існує велика кількість документів, що містить певну інформацію, відокремлення один від одного.
Синтез	Це метод дослідження будь-якого явища в його єдності і взаємозв'язку частин, узагальнення, зведення в єдине ціле даних, одержаних у процесі аналізу.	Зібрання відокремлених документів, знаходження взаємозв'язку, об'єднання інформації документів.
Індукція	Спосіб переходу від знання окремих фактів до знання загального, від вивчення причин до результатів.	Перевірка інформації, починаючи від первинних документів, закінчуючи документами звітності.
Дедукція [44, с. 7]	Спосіб дослідження від загального до окремих фактів, від результатів до причин.	Перевірка інформації, починаючи зі звітності, закінчуючи переходом до первинних документів.

Приклади, наведені в табл. 3.23. ми навели з власних думок, наведені приклади зроблені на основі аналізу документів бухгалтерського обліку.

Економічний аналіз на підприємстві може проводити керівник, головний бухгалтер, його бухгалтери або можуть бути економісти, бухгалтери-аналітики та інші особи, які вміють проводити економічний

аналіз підприємства. Якщо на підприємстві ніхто не вміє проводити економічний аналіз, то залучають експертів з інших підприємств. Якщо економічний аналіз підприємства проводить ціла служба експертів, то розподіляються повноваження між особами. Обсяг інформації, який підлягає аналізу, види діяльності підприємства, розмір та інші чинники впливають на роботу та на організацію економічного аналізу на підприємстві, в тому числі й економічний аналіз позикового капіталу. На підприємствах, де нема багато інформації, яка підлягає аналізу, там можна й однією особою провести аналіз, але на великих підприємствах, де щоденно є масовий оборот, там необхідно залучити більше осіб для такої роботи, оскільки це вже дуже складний і довгий процес, який потребує великого зосередження та уваги. Звичайно, чим більше експертів займаються аналізом, тим більшими будуть витрати у підприємства, бо потрібно оплатити послуги за проведення економічного аналізу.

Умовою успішного проведення економічного аналізу є чітка організація аналітичного процесу. Визначальним при цьому є здатність аналітика логічно відтворювати господарські операції, які знайшли відображення в обліку та звітності, реконструювати роботу бухгалтера. [45, с.157]

Організація економічного аналізу – це система раціональних, скоординованих дій вивчення об'єкта спостереження відповідно до визначеної мети. Організація економічного аналізу розглядається як технологічний процес, розподілений на окремі етапи. Перелік етапів в різних літературних джерелах не є однаковим. На кількість та послідовність тих етапів впливають різноманітні чинники: наявність технічних і економічних засобів досягнення поставлених цілей, структура управління, система обліку тощо. Найбільш поширеними етапами аналітичної роботи є підготовчий, основний (аналітичний), завершальний (підсумковий) [45, с.158].

На підготовчому етапі плануються кроки для проведення економічного аналізу в тому числі економічний аналіз позикового капіталу підприємства, та забезпечується персонал, який проводитиме економічний аналіз на підприємстві, інформацією про показники підприємства та всіма іншими документами бухгалтерського обліку, які необхідні для проведення економічного аналізу.

На основному (аналітичному) етапі проводяться розрахунки всіх показників, які потрібні користувачам інформації для задоволення інформаційних потреб. Застосовуються різні математичні та інші прийоми. Досліджуються показники і знаходять причини, чому даний показник показує особливо негативний результат.

На завершальному (підсумковому) етапі відбувається узагальнення всієї отриманої інформації, результати переводяться в документи, які підприємство застосовує для узагальнення результатів економічного аналізу. Персонал, який проводив економічний аналіз, презентує свої результати, робить власні висновки, прогнози та пропозиції щодо теперішнього та майбутнього періоду підприємства, за необхідністю порівняння інформації, згадує минулі періоди.

Кожен науковий предмет та предмет іншого виду, має свою створену методику, багатьма науковцями, вченими, дослідниками та багатьма іншими особами, завдяки якій вирішуються поставлені запитання та завдання.

Методика економічного аналізу містить різні види способів та прийомів для того, щоб дослідити діяльність підприємства у розрізі всіх його об'єктів, які вивчатимуться і на основі розрахунків, які були отримані, готується звітування про фінансові та інші показники підприємства.

Рис. 3.1. Структурно-логічна модель послідовності здійснення аналізу позикового капіталу [46,47]

Науковці, вчені та інші особи, які займаються дослідженням фінансового стану підприємства, вважають, що аналіз позикового капіталу потрібно здійснювати за послідовністю, яка визначена на рис. 3.1. Для розрахунків показників, які перелічені на рис. 3.1., потрібно брати до уваги дані Балансу підприємства.

Аналіз зобов'язань позикового капіталу належить до аналізу фінансового стану підприємства, підручники та інші джерела окремою темою не виділяють аналіз зобов'язань позикового капіталу.

Під час аналізу позикового капіталу беруться до уваги інші об'єкти бухгалтерського обліку, тому що завдяки тим іншим об'єктам можна розрахувати рентабельність, можна розрахувати рейтингову оцінку фінансового стану підприємства та багато інші показники підприємницької діяльності.

Зобов'язання позикового капіталу беруть велику участь під час аналізу фінансового стану підприємства. Ми вважаємо, що фінансовий стан підприємства є абсолютно стійким або найкращим і не загрожує йому нічого, якщо власні оборотні кошти покривають всі суми наявних видів зобов'язань в 1 або багато разів.

Аналіз фінансового стану будь-якого підприємства починається з оцінки активів і пасивів балансу. Як відомо, в активі балансу в узагальненому грошовому вираженні показані стан і розміщення засобів підприємства, в пасиві – джерела їх утворення.

Основними елементами для аналізу фінансового стану будь-якого підприємства є його активи, зобов'язання та власний капітал. За класичним рівнянням балансу визначається валюта балансу але активи підприємства мають бути відокремлені від власного капіталу та зобов'язань підприємства.

Вартість активів (майна) характеризується загальною сумою всіх активів, які знаходяться на балансі підприємства. Розмір і склад активів залежить від обсягів і організації підприємницької діяльності та ефективності їх використання. Розмір цього показника характеризує можливості підприємства здійснювати підприємницьку діяльність. Активи підприємства подаються в балансі за окремими класифікаційними групами: необоротні та оборотні активи, запаси, дебіторська заборгованість та грошові кошти. [45, с. 224]

Зобов'язання підприємства за його балансом характеризуються статутним, власним та залученим капіталом, а також довгостроковими і поточними зобов'язаннями.

Виникнення та функціонування позикового капіталу пов'язане з необхідністю забезпечення безперервного процесу відтворення, із тимчасовим вивільненням коштів у одних підприємствах і появою потреб у них в інших. Досить поширеною формою залучення коштів (активів) інших суб'єктів господарювання, держави та працівників є поточні зобов'язання. Наявність поточних зобов'язань свідчить про участь в господарській діяльності підприємства активів інших власників. [45, с. 224,225]

Для здійснення господарської діяльності суб'єкти підприємництва, крім джерел власного капіталу, використовують позикові засоби. Для проведення якісного аналізу необхідно зібрати об'єктивну інформацію, яка стосується зобов'язань.

Основним джерелом інформації для аналізу зобов'язань є фінансова звітність. Під час оцінювання фінансової звітності підприємства реалізується принцип дедукції, тобто рух від загального до часткового, що дає змогу відтворити історичну та логічну послідовність господарських операцій, а також оцінити величину їхнього впливу на фінансовий стан підприємства.

Під час аналізування необхідно врахувати, що інформація, наведена у фінансовій звітності, вже пройшла бухгалтерську та статистичну обробку. Необхідно також звернути увагу на суб'єктивність укладачів фінансової звітності, вибрану підприємством облікову політику (насамперед, щодо оцінювання зобов'язань). [46, с. 70]

Оскільки фінансова звітність є інформаційно обмеженою, з неї не можна отримати дані про найбільш надійних постачальників, банки, які надають кредити на вигідних умовах, фактичний термін сплати кожного з видів зобов'язань. Таким чином, під час аналізування позикового капіталу

рекомендується використовувати, крім звітності, інші облікові дані, зокрема реєстри бухгалтерського обліку, первинні документи.

Слід зазначити, що обсяг інформації залежить від мети та завдань аналізу, а витрати на її збирання повинні бути обґрунтовані та виправдані.

У науковій літературі не визначено єдиного підходу до порядку проведення аналізу позикового капіталу. Причому позиковий капітал задля аналізування, скоріше, визначається щодо однієї зі складових капіталу підприємства, що є джерелом утворення активів, а не як його заборгованість, що потребує оцінювання природи утворення, термінів та джерел погашення.

Основним джерелом інформації для аналізу показників діяльності підприємства та інших показників, які належать до економічних показників підприємства є фінансова звітність підприємства.

Фінансова звітність надає інформацію як про фінансовий стан підприємства на конкретну дату, так і про специфіку його діяльності за певний період.

Дані фінансової звітності виступають не лише основою аналізу та оцінки результатів звітного періоду, а є підставою для їх прогнозування. Майно знаходиться в русі, а рух утворює майно, формуючи джерело його утворення – дохід, прибуток. Тому для всебічного аналізу фінансового стану необхідний спільний аналіз «моментних», балансових даних на дату (момент) і «поточних» показників за період часу. [45, с. 219]

Інформація про напрями використання інформації, яку можна знайти у формах звітностей, визначена в табл. 3.24.

Таблиця 3.24. Напрями використання форм фінансової звітності як інформаційних джерел аналізу [45, с. 219]

№ з/п	Форми фінансової звітності	Інформаційні дані	Напрями використання інформації для потреб аналізу
1	Баланс	Економічні ресурси, що контролюються підприємством, і джерела їх формування	Горизонтальний, вертикальний аналіз фінансового стану із застосуванням коефіцієнтів: оцінка структури ресурсів, ліквідності та платоспроможності підприємства, фінансової стійкості, оцінка й прогнозування змін економічних ресурсів та їх джерел
2	Звіт про фінансові результати	Доходи, витрати, фінансові результати	Аналіз структури доходів і витрат, прибутковості, ділової активності (та їх прогнозування)
3	Звіт про рух грошових коштів	Рух, акумулювання грошових коштів	Аналіз грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства
4	Звіт про власний капітал	Величина, зміни у складі власного капіталу	Аналіз структури капіталу, оцінка та прогнозування змін.
5	Примітки до річної фінансової звітності	Облікова політика, уточнення, деталізація статей звітності	Різні напрями деталізованого аналізу фінансового стану, виявлення причин змін.

Вище перелічені форми звітностей підприємства застосовуються для аналізу основних показників діяльності підприємства. Кожна форма звітності містить окремі важливі фінансові показники. Вважаємо, що найбільшу кількість інформації про фінансовий стан підприємства можна розрахувати, якщо повністю об'єднати інформацію всіх форм звітностей і слід починати аналіз способом дедукції.

Вертикальний аналіз дає змогу визначити вагову частку кожного виду позикового капіталу у загальному підсумку. Також цей вид аналізу дає можливість перевірити повноту й правильність розрахунку впливу окремих факторів на зміну загальної суми позикового капіталу. [48, с. 77]

Завжди підсумок впливу всіх факторів має дорівнювати величині загального відхилення позикового капіталу. [48, с. 77]

Горизонтальний аналіз дає змогу визначити абсолютні та відносні відхилення окремих видів позикового капіталу у звітному періоді порівняно з попереднім, а також оцінити їхнє значення на перспективу.

Спільною ознакою вертикального та горизонтального аналізу є використання відносних показників. [48, с. 54]

Під час аналізу фінансових показників зобов'язань підприємства, залучають до розрахунків інші об'єкти бухгалтерського обліку, які не належать до зобов'язань, об'єкти можуть бути власний капітал, оборотні активи та необоротні активи.

Зазначимо, що вертикальний аналіз показників фінансової звітності застосовується для аналізу балансу, тому що Баланс містить повну узагальнюючу суму, що є валютою балансу і в цьому випадку, валюта балансу бере участь в основі розрахунків за допомогою вертикального аналізу. Горизонтальний аналіз показників фінансової звітності застосовується для аналізу всіх форм звітностей. Найпростішими розрахунками вертикального аналізу позикового капіталу підприємства є відношення кожного виду зобов'язання до валюти балансу, окремі розрахунки часток довгострокових та поточних зобов'язань у відношенні до валюти балансу та відносне відхилення показників балансу. Відносне відхилення показників розраховується діленням показників звітного періоду на показники попереднього періоду. Періоди, що можуть бути аналізовані, є місяці, квартали, роки. Результат розрахунків дає інформацію у десяткових дробах, які прийнято помножити на 100, щоб розрахувати відносне відхилення показників. Якщо відняти від отриманого результату 100, отримаємо результат приросту, тобто на скільки відсотків зріс даний показник балансу. Найпростішим розрахунком горизонтального аналізу позикового капіталу підприємства є різниця між показниками звітного та попереднього періоду.

3.2. Показники діяльності [] та прогнози його розвитку

Провівши аналіз господарської діяльності [] на основі документів: Баланс №1-м Додаток Ж, Звіт про фінансові результати №2-м Додаток Ж1, документи з оборотів рахунків та оборотно-сальдова відомість підприємства Додаток В за 2021 рік, ми отримали наступні результати: у звітності відображено мало інформації про зобов'язання, оскільки [] погасила майже всі свої зобов'язання табл.3.25. Згідно фінансової звітності підприємства на початку 2021 року підприємство не мало зобов'язань.

Відповідно до Додатку Б, настанням періодів, під час яких виникали зобов'язання, у підприємства почали зростати суми боргових зобов'язань, всі види зобов'язань підприємства були поточними. За 2022 рік зобов'язань було нараховано всього на суму 672 393,53 грн.

Таблиця 3.25. Види зобов'язань, їх суми та питома вага зобов'язань

Вид зобов'язання	Рахунок	Сума зобов'язання	Питома вага, %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Постачальники	631	337 575,86	50,21%
ПДФО, штрафи, ЄП	641	59 273,17	8,81%
Військовий збір	642	3880,50	0,58%
ЄСВ	651	10 494,00	1,56%
Заробітна плата	661	47 700,00	7,09%
Лікарняні	663	2470,00	0,37%
Дивіденди	671	211 000,00	31,38%
X	Всього	672 393,53	100%

Інформацію про склад зобов'язань структурно описує рисунок 3.2., суми наведені у тисячах гривень.

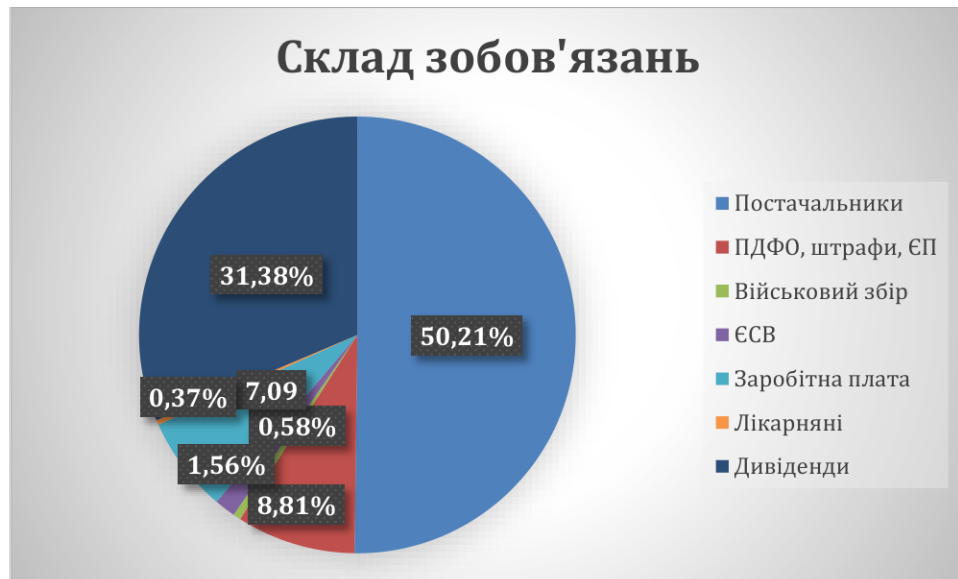

Рис. 3.2. Склад зобов'язань та їх питома вага

Аналізуючи табл. 3.25. та рис. 3.2. ми дійшли висновку, що найбільшу частку зобов'язань становлять розрахунки з постачальниками, вони становлять 50,21% загальної суми зобов'язань підприємства, за ними йдуть зобов'язання по виплаті дивідендів, 31,38% і так далі, найменшу частку зобов'язань становлять зобов'язання по виплаті лікарняних 0,37%.

За 2021 рік у [] налічується 23 кредиторів, які є постачали активи та надавали послуги підприємству. Найбільшу суму підприємство було винне [] ці суми є в еквівалентах 222 500,00 грн та 69 000,00 грн. Переважною частиною кредиторів підприємства є юридичні особи. ПДФО складають щомісячні утримані суми з заробітної плати та виплачені дивіденди.

Першу частину аналізу фінансового стану [] відображає табл. 3.26.

Таблиця 3.26. Аналіз показників структури джерел формування капіталу

Показники	Нормативне значення	На кінець попереднього року	На кінець звітної року	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Коефіцієнт фінансової незалежності	$\geq 0,5$	1	0,998	-0,002	99,810%
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$< 0,5$	0	0,002	0,002	-
Коефіцієнт фінансового ризику	< 1	0,000	0,002	0,002	-
Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	-	524,500	524,500	-
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Зниження	0,000	0,000	0,000	-
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	Зниження	-	0,000	0,000	-
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	Підвищення	-	1,000	1,000	-
Коефіцієнт страхування бізнесу	Підвищення	0,000	0,000	0,000	-
Коефіцієнт власного капіталу	Підвищення	0,000	0,000	0,000	-
Коефіцієнт зареєстрованого (пайового) капіталу	Підвищення	0,000	0,000	0,000	-

Показники структури джерел формування капіталу показують хороші результати. Фінансова незалежність на кінець 2020 року наявна, вдвічі, якщо почати від нормативного значення і підприємство залишається фінансово незалежним в кінці 2021 року навіть якщо коефіцієнт зменшився на 0,002 або при прирості на 0,19%.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу на кінець 2020 року був 0,000 а на кінець 2021 року збільшився до 0,002, значення показників нижчі ніж мінімальне нормативне значення. Нульове значення пояснюється тим, що на підприємстві на в кінці 2020 року не було зобов'язань, а на кінець 2021 року залишився залишок у 0,4 тис. грн. Залучений капітал не є концентрований на великі суми.

Коефіцієнт фінансового ризику на кінець 2020 року становив 0,000 а в кінці 2021 року навіть якщо коефіцієнт збільшився на 0,002 підприємство залишається в безпеці і фінансовий ризик не є ймовірним.

Коефіцієнт фінансової стабільності на кінець 2020 року не розраховується, тому що відбувається дія ділення на нуль. В кінці 2021 року коефіцієнт збільшився на 254,500.

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів залишився 0,000 тому залучення позикових коштів не відбувалося.

Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень як і довгострокові зобов'язання, так само й довгострокові забезпечення не були нараховані, створені і їх суми не залучувались у баланс.

Для довгострових зобов'язань та забезпечень нормативним значенням є зниження результатів коефіцієнтів.

Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень на кінець 2020 року не розраховується, але на кінець 2021 року відбулося збільшення на 1,000. Нормативним значенням є підвищення результатів коефіцієнтів.

Підприємство не нараховує резервний капітал, тому воно не страхується резервним капіталом і всі коефіцієнти страхування показують нульовий результат.

Визначити тип фінансової стійкості допоможуть дані табл. 3.27., 3.28., 3.29. Цей процес поділяється на чотири етапи. Перший етап – це визначення вихідної інформації з балансу.

Таблиця 3.27. Перший етап визначення типу фінансової стійкості підприємства

Показники	Умовне значення	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Власні оборотні кошти	Вок	54,8	9	-45,8	16,423%
Довгострокові кредити банків	Дк	0	0	0	-
Поточні кредити банків	Кк	0	0	0	-
Запаси і поточні біологічні активи	З	0	0	0	-

Не враховуючи основні засоби, підприємство мало власних оборотних коштів на кінець 2020 року на суму 54,8 тис. грн, а на кінець 2021 року ця сума зменшилась на 45,8 тис. грн і стало 9 тис. грн, при прирості зменшення відбулося на 83,577%.

Оскільки довгострокові кредити та поточні кредити не були наявні, вони становлять нуль, так само на кінець 2021 року є і запаси разом з поточними біологічними активами.

Після визначення вихідної інформації для визначення типу фінансової стійкості, слід розрахувати показники, які характеризують наявність відповідних джерел формування запасів, вони розраховані у табл.3.28.:

Таблиця 3.28. Другий етап визначення типу фінансової стійкості підприємства

Показники	Умовне значення	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Наявність V_{OK} формування запасів	H_v	54,8	9	-45,8	16,423%
Наявність V_{OK} та D_k для формування запасів	H_{vd}	54,8	9	-45,8	16,423%
Наявність загальної величини джерел формування запасів	H_{vdk}	54,8	9	-45,8	16,423%

Всі показники рівні за періодом але суттєво зменшилися, оскільки відбулося зменшення запасів. На третьому етапі розраховуються показники забезпеченості запасів відповідними джерелами їх формування, ці розрахунки відображені в табл. 3.29.

Таблиця 3.29. Третій етап визначення типу фінансової стійкості підприємства

Показники	Умовне значення	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Надлишок (нестача) V_{OK} для формування запасів	Z_v	54,8	9	-45,8	16,423%
Надлишок (нестача) V_{OK} та D_k для формування запасів	Z_{vd}	54,8	9	-45,8	16,423%
Надлишок (нестача) загальної величини для формування запасів	Z_{vdk}	54,8	9	-45,8	16,423%

Розраховані величини в табл. 3.29. дають інформацію про те, що при визначенні типу фінансової стійкості абсолютним визначено, що тип фінансової стійкості є абсолютним, власні оборотні кошти повністю покривають запаси і за умови, що всі три показники Таблиці

показують результат більший нуля, тип фінансової стійкості підтверджується. Це є четвертий етап. Розрахунок показників ділової активності [] визначено в табл. 3.30.

Таблиця 3.30. Розрахунок показників ділової активності

Показники	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
			абсолютне	відносне, %
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-	-	-	-
Період оборотності кредиторської заборгованості	-	-	-	-
Коефіцієнт оборотності капіталу	2,041	3,061	1,020	149,969%

Аналізуючи результати табл. 3.30. ми дійшли висновку, що за відсутності кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги, кредиторська заборгованість не обертається і не має періоду оборотності, у разі позитивного результату, показник означатиме кількість повного обертання кредиторської заборгованості за операційний цикл підприємства. Для аналізу ліквідності підприємства велику роль грають суми зобов'язань, оскільки ліквідність дає можливість покривати зобов'язання підприємства грошовими коштами та рештою оборотних активів.

Таблиця 3.31. Аналіз ліквідності []

Показники	Нормативне значення	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
				абсолютне	відносне, %
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	-	1,000	1,000	-
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	-	23,500	23,500	-
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\geq 1,0$	-	23,500	23,500	-
Коефіцієнт платоспроможності	$\geq 0,1$	-	1,000	1,000	-
Коефіцієнт критичної ліквідності	$\geq 1,0$	-	23,500	23,500	-
Коефіцієнт покриття запасів	$\geq 1,0$	-	-	-	-

Всі показники, які можна було розрахувати, дали результат, який задовольняє нормативне значення. На кінець 2021 року всі поточні зобов'язання покриваються грошовими коштами підприємства. Грошові кошти 1 раз покривають поточні зобов'язання, а запаси більше разів,

кількість 23,5 рази. З цих результатів можна зробити висновок, що підприємство ліквідне.

Таблиця 3.32. Визначення рівнів платоспроможності

Показники	На кінець попереднього року	На кінець звітного року	Відхилення	
			абсолютне	відносне, %
Грошова	-	1,000	1,000	-
Розрахункова	-	23,500	23,500	-
Майнова (потенційна)	-	23,500	23,500	-

Станом на кінець 2021 року, у [] найвищий рівень платоспроможності розрахунковий та майновий (потенційний), тобто підприємство найбільше може розрахуватися майном, але під час звітного періоду підприємство було найбільше платоспроможним на грошовому рівні, оскільки грошових коштів було у багато разів більше, ніж запасів.

Підсумовуючи аналізовані розрахунки, [] має хороший фінансовий стан, зобов'язання не перевищують суму власного капіталу підприємства, платоспроможність фінансова стабільність – наявна, не є висока ймовірність фінансового ризику, він майже відсутній.

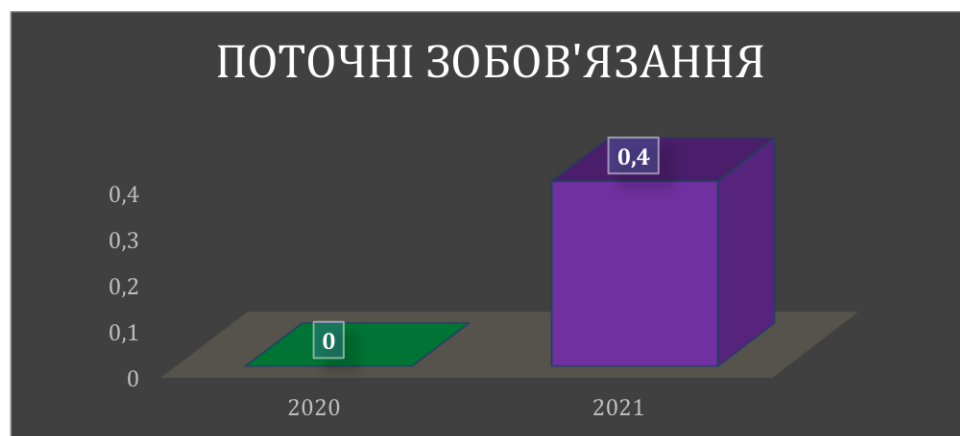

Рис. 3.3. Величина поточних зобов'язань []

У [] наявна інша поточна кредиторська заборгованість на кінець 2021 року, але сума не впливає суттєво на фінансовий стан. Суми на рисунку 3.3. і 3.4. наведені у тисячах гривень.

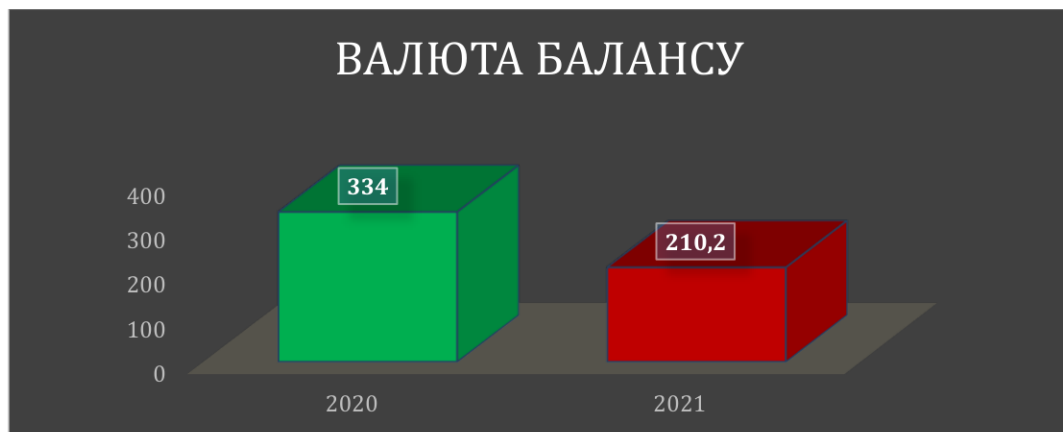

Рис.3.4. Величина валюти балансу

З настанням виплат боргів постачальникам та іншим кредиторам, валюта балансу зменшилась на 123,8 тис. грн або при прирості зменшилась на 37,07%, так само у зменшенні валюти балансу брали участі зобов'язання з виплат дивідендів, але вони зменшили й загальну величину власного капіталу підприємства на 211 тис. грн.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Під час написання дипломної роботи на тему «Бухгалтерський облік та аналіз позикового капіталу підприємства в умовах глобалізації економіки», ми дійшли наступних висновків: дослідивши підходи вчених, науковців, та інших осіб, які займалися питанням щодо трактування поняття «позиковий капітал», встановили, що немає однозначного підходу до трактування даного поняття.

Перехід підприємств України з НП(С)БО на М(С)ФЗ не є простим завданням у бухгалтерського обліку, зміна оцінки майна та джерел підприємства роблять суттєву різницю між даними звітностей за НП(С)БО та М(С)ФЗ. М(С)ФЗ містить М(С)БО, який мають застосовувати ті підприємства, які переходять на М(С)ФЗ. Такий стандарт допомагає гармонізувати бухгалтерський облік на підприємстві, який буде вести облік за М(С)ФЗ.

Глобалізаційні процеси мають значний вплив на формування та подальший розвиток світової економіки, такі процеси розвивають економіку, технологію та інше, що допомагає розвивати діяльність підприємства. В Україні бухгалтерський облік позикового капіталу за рахунок через прийняття шляху глобалізації та шляху для вступу до Європейського Союзу, потрібно було переглянути і гармонізувати до умов ринкової економіки.

Дослідження дипломної роботи проводилось на базі приватного підприємство [REDACTED] Підприємство надає послуги у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, а також надає консультації з питань вдосконалення підприємницької діяльності. Станом на 2021 рік підприємство було прибутковим, але прибутків було менше, ніж у 2020 році.

Документування господарських операцій є необхідними і обов'язковими для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Підставою для господарських операцій є первинні документи. Інформацію з

первинних документів узагальнюють у зведених документах, з яких формується фінансова та інші види звітностей підприємства.

Бухгалтерський облік в основному поділяє зобов'язання на довгострокові та поточні. Облік зобов'язань позикового капіталу ведеться на всіх без винятку рахунках класів 5 та 6, на субрахунках рахунку 47 та на позабалансових рахунках 01, 03, 042, 08. Кожен вид зобов'язання має свої практичні моменти, на які потрібно звернути увагу.

Розвиток та поява нових видів діяльностей підприємств змушують переглянути методологічні та нормативно-правові засади бухгалтерського обліку, в тому числі й обидві засади бухгалтерського обліку позикового капіталу. Наявність проблем обліку потребує їх вдосконалення. Для цього ми пропонуємо створити або модернізувати документи для ведення бухгалтерського обліку, оцінювати зобов'язання за найкращою оцінкою, спростити розрахунки, створити нові рахунки та додати нові рядки у форми звітностей, але рядки повинні розкривати зміст інформації. Наші пропозиції мають ліберальний, тобто вільний характер для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Організація економічного аналізу на підприємстві майже такий складний процес, як і проведення економічного на підприємстві. Проводити аналіз може будь-яка уповноважена на то особа але така особа має володіти знаннями економічного аналізу. Особливо важливим джерелом для аналізу фінансових показників підприємства є фінансова звітність підприємства. Фінансова звітність має два найпростіших методів аналізу: горизонтальний, вертикальний.

Аналізуючи

результати аналізу привели нас до наступних висновків: Виходячи з даних фінансової звітності, на підприємстві в кінці 2020 року не було ніяких зобов'язань, а на кінець 2021 року лише незначна сума іншої поточної кредиторської заборгованості. Показники структури

джерел формування капіталу зменшились, але до різких змін фінансового стану вони не призвели. Підприємство станом на кінець 2021 року має абсолютно стійкий фінансовий стан та є платоспроможним на грошовому, розрахунковому та майновому (потенційному) рівнях. Станом на кінець 2021 року валюта балансу зменшилась на 123,8 тис. грн.

Вивчивши та проаналізувавши діяльність підприємства рекомендуємо пропозиції для ведення бухгалтерського обліку позикового капіталу на

- 1) Підприємство має створити резерв для виплати відпусток і вести його на рахунку 471;
- 2) Підприємству потрібно стежити за термінами сплати податків;
- 3) Рекомендуємо вести облік розрахунків за отримані послуги на рахунку 685.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A szakdolgozat megírása folyamán, melynek témája megnevezése: „A vállalkozás kölcsöntőkéjének számvitele és elemzése a gazdasági globalizáció körülményeiben”, a következő következtetésekre jutottunk: a tudósok és más személyek, akik a kölcsöntőke fogalmával foglalkoztak, nem rendelkeznek egyértelmű értelmezési megközelítéssel.

Az ukrajnai vállalatok átmenése az NP(S)BO-ról az IFRS-re nem egyszerű feladat a számvitelben, a vagyon és a forrás értékelésének megváltoztatása jelentős különbséget hoz létre az NP(S)BO és az IFRS beszámolói között. Az IFRS-ek IAS-eket tartalmaznak, melyeket a vállalkozások kötelezően kell, hogy használjanak az IFRS-re való átmenés közben. Egy ilyen szabvány segít harmonizálni a számvitelt azon a vállalkozáson, amely az IFRS szerint fogja vezetni a számvitelt.

A globalizációs folyamatok jelentős hatással vannak a világgazdaság alakulására és további fejlődésére, ezek a folyamatok fejlesztik a gazdaságot, technológiát és egyebeket, amely elősegíti a vállalkozás tevékenységének fejlődését. Ukrajnában át kellett nézni a kölcsöntőke számvitelét a globalizációs út és az Európai Unióba való belépés útja miatt, át kellett nézni és harmonizálni kellett a piacgazdasági körülményekhez.

A diplomamunka kutatásai a [REDACTED] gyakorlati helyszínen lettek végrehajtva. A vállalkozás szolgáltatásokat nyújt a számvitelből és az auditálásból, ugyanakkor konzultációs szolgáltatásokat nyújt a vállalkozási tevékenység fejlesztéséről. 2021. idejére a vállalkozás nyereséges volt, de kevesebb nyeresége volt, mint 2020-ban.

A gazdasági események dokumentálása szükségesek és kötelezőek a számvitel vezetéséhez a vállalkozáson. A gazdasági eseményeket a bizonylatok igazolják. A bizonylatok információját összesítik az összesített dokumentumokban, melyekből képződik a pénzügyi és egyéb fajta vállalkozási beszámoló.

A számvitel főként hosszúlejáratúra és rövidlejáratúra osztja fel a kötelezettségeket. A kölcsöntőke kötelezettségeinek számvitelét kivétel nélkül vezetik az 5. és 6. számlaosztályon, a 47-es számla alszámláin és a 01, 03, 042, 08-as mérlegen kívüli számlákon. Minden kötelezettségnek megvannak a saját gyakorlati sajátosságai, melyekre oda kell figyelni.

A fejlődés és újabb tevékenységek megjelenése a vállalkozásoknál köteleznek átnézni a módszertani és normatív jogi álláspontokat a számvitelben, beleértve mindkét álláspontot a kölcsöntőke számvitelének esetében is. A számviteli problémák jelenléte fejlesztést igényelnek. Ehhez mi javasoljuk a számviteli dokumentumok modernizálását a számvitel vezetéséhez, értékelni az a kötelezettségeket a legjobb érték szerint, leegyszerűsíteni a számításokat, létrehozni újabb számlákat és hozzáadni újabb sorokat a beszámolók formáiban, de a sorok az információ tartalmát kell, hogy mutassák ki. Javaslatunk liberális, azaz szabad jellegűek a számvitel vezetésének a vállalkozáson.

A gazdasági elemzés szervezése majdnem ugyanolyan nehéz folyamat, mint a gazdasági elemzés végrehajtása a vállalkozáson. Az elemzést bármilyen megbízott személy hajthatja végre, de az ilyen személynek rendelkeznie kell a gazdasági elemzés ismereteivel. Különösen fontos forrás a vállalkozás pénzügyi mutatóinak elemzésében a vállalkozás pénzügyi beszámolója. A pénzügyi beszámoló két legegyszerűbb elemzési módszerrel rendelkezik: vízszintes és függőleges.

Elemmezve a vállalkozást, az elemzések eredményeivel a következő következtetésekre jutottunk: Kiindulva a pénzügyi beszámolóból, a vállalkozáson 2020. végére nem voltak semmilyen kötelezettségek, de 2021. végére volt egy jelentéktelen összegű egyéb rövidlejáratú kötelezettség. A tőkefelhalmozási források szerkezetének mutatói csökkentek, de nem vezettek drasztikus változáshoz a pénzügyi helyzetben. A vállalkozás 2021. végén abszolút stabil pénzügyi helyzettel rendelkezik,

fizetőképes, pénz, elszámolási és vagyoni (potenciális) szinten. 2021. végén a mérlegfőösszeg 123,8 ezer hrn.-val csökkent.

Megtanulva és elemezve a vállalkozás tevékenységét, javaslatainkat javasoljuk a [REDACTED] vállalkozás számvitel vezetésére:

- 1) A vállalkozásnak tartalékot kell létrehoznia a szabadságok kifizetésére és a 471-es számlán kell, hogy vezesse;
- 2) A vállalkozásnak oda kell figyelnie az adók befizetési határidejére;
- 3) Javasoljuk a kapott szolgáltatások számvitelének vezetését a 685-ös számlán.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лишиленко О.В. Л 67 Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с.
2. Економічний словник / за ред. П.І. Багрія, С.І. Дорогунцова. Київ: Укр. енцикл., 1973. 622 с
3. Бланк І.А. Основи фінансового менеджменту: навчальний посібник/ за ред. І. А. Бланк. Київ: Ника-Центр, 1999. 592 с.
4. Економічна енциклопедія / за ред. С.В. Мочерний. Київ: Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
5. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент. Київ: КНЕУ, 2005. 535с.
6. Словарь бухгалтерских терминов. Москва: ИНФРА-М, 2001. 408 с.
7. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. Київ: Лібра, 2002. 476 с.
8. Наумова Н. В. Эффективное управление капиталом и источниками его покрытия на промышленных предприятиях региона: монография / Н.В. Наумова, Б.И. Герасимов, Л.В. Пархоменко. Тамбов, 2004. 104 с
9. Рикардо Д. Сочинения. Начала политической экономии и налогового обложения / пер. с англ. М.Н. Смиа. Москва: Госполитиздат, 1955. Т. 1. 360 с
10. Бахтурина Ю. И. Бухгалтерский учет и документальный контроль заемного капитала коммерческих организаций / Ю. И. Бахтурина. Дис.... канд. экон. наук — Воронеж, 2001 — 176 с.
11. Бухгалтерський словник / за ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП "Рута", 2009. – 224 с.
12. Інвестування – Мойсеєнко І. П. – Процес залучення позичкового капіталу URL: <https://subj.ukr-lit.com/investuvannya-mojseyenko-i-p-proces-zaluchennya-pozichkovogo-kapitalu/>
13. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
15. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №6
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text>
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №12
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №13
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №14
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>
20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №17
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>
21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №18
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №26
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03#Text>
24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №34
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №1 «Подання фінансової звітності» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text
(дата звернення 25.01.2022 р.)
26. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №12 «Податки на прибуток» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_012#Text (дата звернення 25.01.2022 р.)

27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №17 «Оренда»
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_018#Text (дата звернення 26.01.2022 р.)

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №19 «Виплати працівникам» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_011#Text (дата звернення 26.01.2022 р.)

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №21 «Вплив змін валютних курсів» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text (дата звернення 26.01.2022 р.)

30. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №32 «Фінансові інструменти: подання» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029#Text (дата звернення 26.01.2022 р.)

31. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051#Text (дата звернення 26.01.2022 р.)

32. Національні особливості переходу на МСФЗ та їх вплив на оподаткування URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/september/issue-77/article-39538.html> (дата звернення: 25.01.2022 р.)

33. Глобалізація в Україні: позитивні та негативні наслідки. URL: <http://universe.zp.ua/?p=26123> (дата звернення 30.01.2022 р.)

34. Удосконалення обліково-інформаційного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/109.pdf (дата звернення 30.01.2022 р.)

35. Нидлз Б., Андерсон Х., Колдуэлл Д. Принципы бухгалтерского учета / Пер. с англ. Я. Соколова – М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.

36. Марушко Н.С. Деякі аспекти організації обліку залученого капіталу / Н.С. Марушко // Науковий вісник НЛТУ України / Збірник науково-технічних праць / – 2008. – Вип. 18.10 – с. 150-160.

37. Пташник А.М. Проблеми обліку поточних зобов'язань торгівельних підприємств URL: <http://intkonf.org/ptashnik-am-problemi-obliku-potochnih-zobovyzan-torgivelnih-pidpriemstv/> (дата звернення: 30.01.2022 р.)

38. Види банківського кредиту. Кредитно-гарантійні послуги URL: <https://buklib.net/books/25408/> (дата звернення: 02.02.2022 р.)

39. Зобов'язання, забезпечені виданими векселями URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nk/2012/november/issue-22/article-92663.html>

40. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 02.02.2022 р.)

41. Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко – Бухгалтерський облік (загальна теорія): конспект лекцій в схемах і таблицях: Навчальний посібник [Н. М. Малюга, В. М. Пархоменко] – Київ: ТОВ «Видавництво «Консультант», 2017. – 66 с.

42. Пушкар М.С. Фінансовий облік у системі управління [Текст]: монографія / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 178 с.

43. Шигун М.М. Проблеми забезпечення потреб користувачів облікової інформації та їх вирішення // Розвиток системи обліку, аналізу і аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: зб. тез доповідей учасників VI Міжнародної наукової конференції, присвяченої пам'яті д-ра. екон. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України Олексія Сергійовича Бородкіна (15.03.30 14.03.2002) / Держ. ком. статистики України, Держ. акад. статистики, обліку і аудиту; ред. кол. І. І. Пилипенко (голов. ред.) та ін. – К.: Інформаційно-аналітичне агентство, 2008 – С. 44–45.

44. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А.

Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. –2015. – 310с.

45. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних Е45 закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута». 2003. – 680 с.

46. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.

47. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2014. 536с.

48. Методичні аспекти аналізу позикового капіталу сільськогосподарських підприємств http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/27_2_2019ua/16.pdf (дата звернення: 10.03.2022 р.)

ДОДАТКИ

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

№	Порядок	Назва первинного документу
1	Додаток А	Статут приватного підприємства
2	Додаток Б	Оборотно-сальдова відомість
3	Додаток В	Обороти рахунку 631
4	Додаток Г	Обороти рахунку 6414
5	Додаток Д	Розрахункова відомість
6	Додаток Д1	Табель обліку використання робочого часу
7	Додаток Д2	Обороти рахунку 661
8	Додаток Е	Заява на відпустку
9	Додаток Е1	Наказ (розпорядження) про надання відпустки
10	Додаток Е2	Розрахунок оплати відпустки
11	Додаток Ж	ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва (Баланс)
12	Додаток Ж1	Звіт про фінансові результати

АНОТАЦІЯ

БЕЙТЕ Д. К. Тема дипломної роботи: Бухгалтерський облік та аналіз позикового капіталу підприємства в умовах глобалізації економіки. *Дипломна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»*. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2022.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, анотації списку використаної літератури, додатків. Дипломна робота містить 88 сторінок тексту, 32 таблиці, 5 рисунків та 6 формул. Кількість використаних літературних джерел для написання дипломної роботи 48.

Ключові слова: Позиковий капітал, бухгалтерський облік позикового капіталу, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, забезпечення, доходи майбутніх періодів, глобалізація економіки, аналіз позикового капіталу.

Дипломна робота присвячена обґрунтуванню теоретичних положень: поняття, види, структура, національне, міжнародне регулювання бухгалтерського обліку позикового капіталу, формування позикового капіталу в умовах глобалізації; та розкриттю і поясненню практичних положень про позиковий капітал: характеристика підприємства та продукція, методика ведення бухгалтерського обліку позикового капіталу, аналіз позикового капіталу.

Метою дипломної роботи є обґрунтування основних теоретичних положень з обліку позикового капіталу підприємства та здобуття практичних знань для ведення бухгалтерського обліку.

Об'єктом дослідження є бухгалтерський облік позикового капіталу підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів бухгалтерського обліку позикового капіталу.

В дипломній роботі розкрито теоретичні основи позикового капіталу, та практичні положення: наведено приклади і пояснення, проведено аналіз

Практичне значення результатів дослідження дає можливість розвивати вміння та знання практичних аспектів бухгалтерського обліку позикового капіталу та економічного аналізу підприємства.

ABSZTRAKT

Bojte D. Szakdolgozat témája: A vállalkozás kölcsöntőkéjének számvitele és elemzése a gazdasági globalizáció körülményeiben. *A szakdolgozat az első (bachelor) szintű diploma megszerzésére a 071 „Számvitel és adóügy” szakból.* II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Beregszász, 2022.

A szakdolgozat bevezetésből, három fejezetből, következtetésekből és javaslatokból, felhasznált irodalomjegyzékből, mellékletekből áll. A szakdolgozat 88 oldalnyi szöveget, 32 táblázatot, 5 ábrát és 6 képletet tartalmaz. A szakdolgozat megírásához felhasznált irodalmi források száma 48.

Kulcsszavak: Kölcsöntőke, a kölcsöntőke számvitele, hosszú lejáratú kötelezettségek, rövid lejáratú kötelezettségek, biztosítékok, jövőbeni időszakok jövedelme, a gazdasági globalizáció, a kölcsöntőke elemzése.

A szakdolgozat az elméleti álláspontok alátámasztására irányul: a kölcsöntőke számvitelének fogalma, típusai, szerkezete, nemzeti, nemzetközi szabályozása, a kölcsöntőke kialakulása a globalizáció körülményei között; valamint a kölcsöntőkére vonatkozó gyakorlati rendelkezések nyilvánosságra hozatala és magyarázata: a vállalkozás és a termékek jellemzői, a kölcsöntőke számvitelének módszerei, a kölcsöntőke elemzése.

A szakdolgozat célja a vállalkozás kölcsöntőkével való elszámolásának elméleti alapelvei és a számviteli gyakorlati szempontok indoklása.

A kutatás objektuma a vállalkozás kölcsöntőkéjének számvitele.

A kutatás tárgya a kölcsöntőke számvitelének elméleti és gyakorlati szempontjainak összessége.

A szakdolgozatban ki vannak fejtve a kölcsöntőke elméleti alapjai és a gyakorlati tartalékai: példák és magyarázatok vannak felsorolva, elemzését hajtottuk végre.

Az eredmények gyakorlati jelentősége lehetőséget ad a tudás és a képesség fejlesztésére a gyakorlati szempontoknál a kölcsöntőke számvitelénél és a vállalkozás gazdasági elemzésénél.

ANNOTATION

BOJTE D. K. Thesis topic: Accounting and analysis of loan capital of the enterprise in the globalization of the economy. *Thesis for the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 071 "Accounting and Taxation"*. Ferenc Rakoczi II. Transcarpathian Hungarian College of Higher Education Berehove, 2022. Thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions and proposals, annotation of the list of references, appendices.

Thesis contains 88 pages of text, 32 tables, 5 figures and 6 formulas. Number of used literature sources for writing the thesis 48.

Keywords: Debt capital, debt capital accounting, long-term liabilities, current liabilities, collateral, future income, globalization of the economy, debt capital analysis.

Thesis is devoted to substantiation of theoretical positions: concept, types, structure, national, international regulation of accounting of the borrowed capital, formation of the borrowed capital in the conditions of globalization; and disclosure and explanation of practical provisions on debt capital: characteristics of the enterprise and products, methods of accounting for debt capital, analysis of debt capital.

The purpose of the thesis is to substantiate the basic theoretical principles of accounting for debt capital of the enterprise and the acquisition of practical knowledge for accounting.

The object of research is the accounting of debt capital of the enterprise.

The subject of research is a set of theoretical and practical aspects of debt capital accounting. Thesis reveals the theoretical foundations of loan capital and practical provisions: examples and explanations are given, an analysis of the

The practical significance of the research results provides an opportunity to develop skills and knowledge of practical aspects of debt capital accounting and economic analysis of the enterprise.

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

Дата перевірки:
19.05.2022 18:59:06 EEST

Дата звіту:
19.05.2022 19:09:46 EEST

ID перевірки:
1011255816

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100006701

Назва документа: Бейте Даніел - Дипломна робота

Кількість сторінок: 77 Кількість слів: 15879 Кількість символів: 118606 Розмір файлу: 1.55 MB ID файлу: 1011146019

21.4% Схожість

Найбільша схожість: 3.8% з Інтернет-джерелом (http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/109.pdf)

20.4% Джерела з Інтернету 913 Сторінка 79

2.68% Джерела з Бібліотеки 87 Сторінка 89

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 7

